

SITUAČNÍ ANALÝZA

**Zpráva z výzkumného šetření ve Veselí nad Moravou
zaměřená na vybrané aspekty sociálního vyloučení a nástroje k jejich řešení**

Zpracoval:

ppm factum research, s.r.o.

Členové výzkumného týmu: PhDr. Stanislav Hampl, Mgr. Jiří Š. Cieslar

Září až prosinec 2014

Obsah

1. Úvod	4
2. Socioekonomické charakteristiky města Veselí nad Moravou	9
2.1 Obecná charakteristika města.....	9
2.2 Identifikované lokality ohrožené sociálním vyloučením	9
2.3 Odhad sociodemografických charakteristik lokalit ohrožených sociálním vyloučením	13
2.3.1 Počet obyvatel a jejich složení	15
2.3.2 Typy domácností	16
2.3.3 Vzdělanostní struktura	17
2.4 Migrace.....	17
2.5 Dluhy.....	19
2.5.1 Dluhy na nájemném a službách.....	19
2.5.2 Ostatní dluhy	20
2.6 Zaměstnanost	21
2.6.1 Situace ve Veselí nad Moravou	21
2.6.2 Zaměstnanost osob z vytipovaných lokalit ve Veselí nad Moravou	23
2.6.3 Zkušenosti s hledáním pracovních příležitostí	24
2.6.4 Aktivní politika zaměstnanosti	25
2.7 Sociální dávky	26
2.8 Sociální služby dostupné ve městě Veselí nad Moravou	30
2.8.1 Komunitní plánování sociálních služeb na území ORP Veselí nad Moravou.....	30
2.8.2 Názory respondentů na sociální služby dostupné ve Veselí nad Moravou	33
2.9 Zdravotnictví.....	37
2.10 Školství a vzdělávání.....	37
2.11 Sociálně patologické jevy dětí v rodinách a práce OSPOD.....	391
2.12 Bezpečnost	42
2.12.1 Obecná charakteristika bezpečnosti ve městě a ve vytipovaných lokalitách	44
3. Specifická studie – Bydlení	457
3.1 Domovní fond a bytová politika města	47
3.2 Sociální bydlení v letech 1991 – 2010	48
3.3 Pravidla přidělování městských (sociálních bytů)	49

3.4 Přehled sociálního bydlení v majetku města Veselí nad Moravou:	50
3.5 Bydlení ve vytipovaných lokalitách	51
3.6 Problém bezdomovectví ve Veselí nad Moravou	54
3.7 Náklady na bydlení ve vytipovaných lokalitách	56
4. Identifikované potíže v obci a možnosti participace.....	57
4.1 Diskurz	57
4.2 Zdroje napětí a vzájemné vztahy.....	57
4.3 Zdroje sociálního vyloučení.....	58
5. Závěry a doporučení.....	59
6. Zdroje dat:	62

1. Úvod

Situační analýzu zpracoval výzkumný tým společnosti ppm factum research na základě zakázky Úřadu vlády ČR, Odboru pro sociální začleňování. Výzkum probíhal v období září až prosinec 2014. Tento materiál by měl sloužit jako podklad pro zahájení spolupráce mezi městem Veselí nad Moravou a Agenturou pro sociální začleňování. Cílem by měla být podpora nejen obyvatel žijících v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením, ale i jednotlivých osob nebo rodin, které se dostaly do tíživé sociální situace a pomoci jim se začleňováním do majoritní společnosti.

Koncept sociálního vyloučení (sociální exkluze) je vhodným analytickým nástrojem pro zkoumání strukturálních příčin vyloučení jednotlivců i celých skupin obyvatelstva a pro analýzu mechanismů jejich působení. Ty mohou působit v oblasti:

- ekonomické (vyloučení z trhu práce či marginalizace znevýhodněných jedinců či skupin na tomto trhu, tj. dlouhodobá nezaměstnanost nebo odsouvání této skupiny lidí do podhodnocených a nestabilních pracovních pozic),
- kulturní a sociální (nesdílení kulturního a sociálního kapitálu majoritní společnosti),
- symbolické (vyloučené osoby či celé skupiny jsou označovány jako nenormální, deviantní, cizí, dochází k jejich stigmatizaci a diskriminaci),
- politické (neúčast jedinců či sociálních skupin na demokratických procesech, popř. vyloučení z občanských, politických a lidských práv),
- prostorové (jedinci obývají lokality, jež jsou prostorově odděleny od majoritní společnosti a ve kterých dochází ke koncentraci sociálně patologických jevů).

Teoriemi sociální exkluze se zabývá řada českých a zahraničních odborníků. Například Nancy Fraser z New School for Social Research v New Yorku (*European Journal of Political Theory* Fraser, vol. 6, no. 4, 2007) vnímá sociální exkluzi jako strukturální jev. Je podle ní založena na sociální redistribuci, kulturním uznání a participační paritě. Vychází zejména z:

- ekonomických důvodů (ekonomické struktury upírají některým kategoriím sociálních aktérů i minimální ekonomické zdroje).
- ze statusové hierarchie (kulturní exkluze)
- z kombinace obou výše uvedených důvodů (ekonomických i statusové hierarchie). Podle N. Fraser jsou Romové typickým příkladem, kdy jak ekonomické, tak zároveň i statusové překážky brání členům konkrétní skupiny k rovnoprávné účasti na společenském životě.

Definování interpretačního rámce zahrnuje komplex různých konceptů a faktorů vysvětlujících mechanismy procesů, které ovlivňují život v sociálně vyloučených lokalitách, jako je např. proces interakce s majoritní populací, proces měnících se sociálních podmínek a vývoje institucionálního kontextu veřejných politik zaměřených na řešení problému

sociálního vyloučení. Mezi primární faktory, které ovlivňují sociální postavení a podmínky sociálně vyloučených osob patří především nezaměstnanost, špatná kvalita vzdělání, nevyhovující bydlení, diskriminace a její subjektivní zpracování sociálně vyloučenými osobami.

Mapování místních exkluzivních/inkluzivních mechanismů vyžaduje využití přístupu, který orientuje pozornost výzkumníků na vztahy mezi sociálně vyloučenými obyvateli, majoritní populací a systémovými aktéry veřejné správy a podnikatelského prostředí. Kontext integrace sociálně vyloučených obyvatel, míra předsudků, negativních stereotypů a nezájmu majoritní populace o integraci sociálně vyloučených osob, tj. struktura jejich integračních příležitostí, se časem vyvíjí, příležitosti se zvětšují či zmenšují, otevírají se, anebo uzavírají.

Sociální vyloučení (exkluzi) lze definovat jako proces, kterým jsou jednotlivci nebo celé skupiny osob zbavovány přístupu ke zdrojům nezbytným pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku. Proces sociálního vyloučení je primárně důsledkem chudoby a nízkých příjmů. Přispívají k němu však také další faktory jako diskriminace, nízké vzdělávání či špatné životní podmínky. Sociálně vyloučení jsou odříznuti od institucí a služeb, sociálních sítí a vzdělávacích potřeb. Projevy sociálního vyloučení:

- problémy s bydlením, život na ubytovně, či v segregaci,
- dluhy, závislost na lichvářích, neschopnost hospodařit s penězi,
- kriminogenní prostředí, zvýšené riziko být pachatelem či obětí trestné činnosti,
- špatné vzdělání, snížené sebevědomí,
- nízká podpora vzdělávání dětí, neposílání dětí do školy, neadekvátní podmínky pro vzdělávání dětí,
- špatný zdravotní stav, nevyhovující hygienické podmínky,
- apatie z dlouhodobého života v chudobě a z opakovaných nezdarů,
- špatné právní povědomí, neschopnost porozumět vlastním právům a povinnostem,
- dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, znevýhodnění či diskriminace v přístupu na trh práce.¹

Jak již bylo naznačeno výše, klíčovou otázkou řešení problémů obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách je otázka jejich plnohodnotné integrace do společnosti. Integraci v zásadě můžeme rozdělit na:

– strukturální, tj. proces formálního začleňování, v němž jsou sociálně vyloučení obyvatelé začleňováni do institucí, osvojují si formální, resp. legislativní rámec společnosti (pracovně-právní vztahy, systém fungování institucí, administrativní procedury, občanská a politická práva),

¹ Viz příručka Agentury pro sociální začleňování

– socio-kulturní, tj. proces neformálního začleňování do sociálních sítí (kolegiálních, sousedských, rodinných), a neformálních norem občanského soužití.

Opakem procesu integrace je marginalizace, tj. prohlubování procesu dalšího vytlačování lidí žijících v sociálně vyloučených oblastech na společenskou periferii.

Ve Veselí nad Moravou nelze hovořit přímo o lokalitách sociálně vyloučených (natož pak o lokalitách s výraznou romskou majoritou), ale o několika lokalitách, které jsou sociálním vyloučením ohroženy. Za sociálně vyloučenou lokalitu se zpravidla považuje lokalita s vysokou mírou nezaměstnanosti, jejíž obyvatelé bývají velkou měrou odkázáni na sociální dávky. V praxi se za sociálně vyloučenou lokalitu považuje většinou místo, část města, kde žijí jednotlivci nebo rodiny pobírající sociální dávky, zpravidla dlouhodobě nezaměstnaní.

V tomto směru proto vytipované lokality na území města Veselí nad Moravou nenazýváme přímo sociálně vyloučené, neboť některé atributy zde absentují (např. nedostatečná občanská vybavenost, špatná infrastruktura a dopravní obslužnost).

Vytipování lokalit a osob ohrožených sociálním vyloučením výzkumníci prováděli nejprve na základě rozhovorů s představiteli institucí, vlastního pozorování na místě a rozhovorů s obyvateli Veselí nad Moravou. Dalším krokem bylo prvotní seznámení se s obyvateli v ohrožených lokalitách, které byly zmiňovány jako nejproblematičtější (především sídliště Hutník). Motivací pro rozhovor byl pro respondenty poukaz na nákup v hodnotě 100 Kč. Také výzkumníci využívali tzv. techniku „snowball“, tedy, že po každém ukončeném rozhovoru zjišťovali, zda respondent nezná další osobu, která by byla ochotná se výzkumu zúčastnit.

Šetření se zaměřovalo na demografickou a socioekonomickou strukturu obyvatel žijících v těchto lokalitách, na jejich životní podmínky, možnosti uplatnění a také na jejich vzájemné vztahy. Důraz byl také kladen na vztahy mezi lokalitami a okolní společností. Nedílnou součástí studie je i její specifická část zaměřená na otázky bydlení osob ohrožených sociálním vyloučením. Zpráva navíc identifikuje popis možných integračních mechanismů, které v rámci města a lokalit absentují.

Analýza je kombinací několika typů šetření, a to jak kvantitativních, tak kvalitativních. Použité metody a techniky sběru dat byly následující:

- Dotazníkové kvantitativní šetření – v rámci města Veselí nad Moravou bylo provedeno 50 rozhovorů se zástupci domácností. **Celkový počet zachycených osob v těchto domácnostech byl 102.** Snahou bylo pokrýt všechny vytipované lokality, kde se nachází osoby ohrožené sociálním vyloučením. (Hutník, Benátky, ubytovny, místa, kde se pohybují osoby bez domova...)
- Polostrukturované hloubkové **rozhovory se zástupci klíčových institucí**, jichž se dotýká sociální začleňování – bylo provedeno 8 rozhovorů (místostarosta a ředitel Charity, místostarosta a předseda správní rady VESBYTu, vedoucí

odboru investic a majetku, terénní pracovnice Charity, sociální kurátorka města, ředitel Služeb města, velitel městské policie, předsedkyně sociální a zdravotní komise).

- Polostrukturované **hloubkové rozhovory s osobami ohroženými sociálním vyloučením – celkem provedeno 16 rozhovorů** (10 pro situační analýzu jako takovou a 6 pro specifickou studii o bydlení). Opět bylo snahou pokrýt všechny vytipované lokality ohrožené sociálním vyloučením.
- **Pasportizace ubytoven** – v rámci města Veselí nad Moravou jsme navštívili a prozkoumali všechna místa, která lze považovat za ubytovny (Penzion Eva, Kollárova, DAWID).
- **Desk research** – data poskytnutá zadavatelem, strategické a koncepční plány rozvoje města, plány rozvoje sociálních služeb, místní strategie k řešení situace ve vyloučených lokalitách, statistické ročenky, zprávy o situaci na trhu práce, výroční zprávy, média, apod.
- Další data a doplňkové rozhovory – od řady institucí jsme si vyžádali data vztahující se k městu a specificky k situaci ve vytipovaných lokalitách. Ať už šlo o informace o čerpání sociálních dávek, trestné činnosti, návštěvě školních zařízení, nezaměstnanosti ad.
- **Vlastní pozorování** na místě, a to jak v samotných lokalitách (v jejich okolí i uvnitř jednotlivých bytů či ubytoven), tak v rámci města.

Výzkumníci při své práci, tedy sběru dat a jejich zpracování, dbali na dodržování etiky výzkumu. Každý respondent byl úplně a pravdivě informován o povaze a cíli výzkumného šetření. Nikdo nebyl k odpovědím nucen. Hlasové záznamy byly prováděny výhradně na základě výslovného souhlasu respondentů. Pokud si respondent nepřál být nahráván, výzkumník jeho odpovědi zaznamenával písemně (případ vedoucího odboru majetku a investic Veselí nad Moravou Bc. Rostislava Haničince). Výsledky jsou prezentovány tak, aby byla zachována anonymita respondentů ohrožených sociálním vyloučením. U odpovědí představitelů institucí uvádíme vždy jejich jméno, neboť se nikdo z nich k uveřejnění nestavěl negativně.

Na úvod je ještě třeba uvést, že ne všechna data se výzkumníkům podařilo získat. Nejvíce se to projevilo v případě majitelů ubytoven ve Veselí nad Moravou. Jak v případě ubytovny Dawid u nádraží, tak ubytovny Kollárova se s námi majitel, resp. správkyňe, odmítli bavit. Majitele penzionu Eva se nám nepodařilo zkontaktovat vůbec. V těchto případech tak

vycházíme z údajů, které nám poskytli sami ubytovaní a osoby, které se touto oblastí zabývají, či o ní mají informace. Přes usilovnou snahu jsme nezískali všechna data o školských zařízeních (především z místního odborného učiliště).

2. Socioekonomické charakteristiky města Veselí nad Moravou

2.1 Obecná charakteristika města

Město Veselí nad Moravou je součástí okresu Hodonín v Jihomoravském kraji. Jeho velikost činí 3569 ha a tvoří jej čtyři katastrální území: Veselí nad Moravou, Veselí – Předměstí, Zarazice a Milokoš. Počet obyvatel na začátku roku 2013 dosahoval 11,5 tisíce. Za posledních deset let se počet obyvatel výrazně neměnil, osciluje stále kolem hodnoty 12 tisíc². Samotný okres Hodonín patří k okresům s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v rámci celé České republiky. Vysoká míra nezaměstnanosti a stárnutí populace jsou považovány za hlavní problémy jak města, tak celého regionu.³

Jak již bylo výše řečeno, ve Veselí nad Moravou nejsou lokality, které lze označit za přímo sociálně vyloučené, ale je zde několik lokalit ohrožených sociálním vyloučením. Nejznámější a nejpočetnější lokalitou je bytový dům na Hutníku. Místem, kde se koncentrují osoby ohrožené sociálním vyloučením, jsou pak tři ubytovny. První se nachází hned u vlakového nádraží (ubytovna DAWID), druhá na Masarykově třídě – Penzion Eva – a třetí v blízkosti bývalého areálu železáren v ulici Kollárova. Problematickým místem se pak jeví ulice Benátky. Posledními identifikovanými místy, kde žijí osoby či rodiny ohrožené sociálním vyloučením, jsou okrajové části města Zarazice a Milokoš. Několik respondentů pak bydlí také na sídlišti Chaloupky (převážně obydlené bývalými zaměstnanci místních železáren).

2.2 Identifikované lokality ohrožené sociálním vyloučením

1. Bytový dům na Hutníku

Bytový dům na Hutníku je nejviditelnějším místem v rámci města Veselí nad Moravou, kde se koncentrují osoby ohrožené sociálním vyloučením. Dle informací od místostarosty Veselí nad Moravou PhDr. Petra Kolaříka také stojí za přihláškou města k partnerství s Agenturou pro sociální začleňování. Nachází se na sídlišti Hutník vystavěném v polovině šedesátých let nedaleko centra města. Samotný dům je však relativně nový. Město jej nechalo postavit ze státní dotace před necelými deseti lety a dosud jej vlastní a spravuje. Tvoří jej 41 bytových jednotek. Rozpaky z důsledku státní dotační politiky shrnuje místostarosta Kolařík:

Z vnějšího pohledu bytový dům nijak nevybočuje od ostatních domů na sídlišti. Je opravený, okolí je také upravené. I při bližším pohledu, který jsme měli možnost získat díky návštěvám a rozhovorům s nájemníky, lze konstatovat, že byty jsou vesměs dobře udržované⁴. Hlavními problémy identifikovanými v této lokalitě jsou vztahy obyvatel domu s okolím a uživatelé drog, kteří v domě bydlí. Nájemníci se vesměs shodují, že je okolí nepřijímá, že je zde

² ČSÚ. Údaje dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

³ ASZ, Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/veseli-nad-moravou>

⁴ Bytový dům na Hutníku spravuje VESBYT

viditelný rasismus a město nenabízí v okolí dostatečný prostor pro trávení volného času jak pro dospělé osoby, tak děti. Na sídlišti sice existuje dětské hřiště, ale obyvatelé z bytového domu se tam necítí vítáni. Obyvatelé z okolních budov si pravidelně stěžují na hluk a nedodržování nočního klidu ze strany nájemníků bytového domu. Rušení veřejného pořádku a nočního klidu potvrzuje velitel městské policie:

„Tam se vesměs u toho domu pokřikuje. Ti lidé z ostatních baráku si stěžují, že je tam křik, děti běhají, jsou hlučnější. To tam asi probíhá, ale není to nic na oznámení, co bychom řešili. Řešíme rušení nočního klidu, nějaké obtěžování...”⁵

2. Ubytovna DAWID u nádraží

První z ubytoven určených pro sociálně slabé nájemníky, je ubytovna DAWID, v přímém sousedství veselského nádraží. Soukromá ubytovna byla dříve určena jak pro rodiny s dětmi, tak pro muže či ženy. Majitel se ale rozhodl ubytovnu dále provozovat jen jako ubytovnu čistě pro muže. Jedná se jak o osoby v tíživé sociální situaci, tak pracovní migranty. Kapacitu odhadujeme na zhruba 40 lůžek (nebyli jsme vpuštěni dovnitř).

⁵ Rozhovor s velitelem městské policie ve Veselí nad Moravou str. Rostislavem Praxem.

3. Ubytovna Kollárova

V bývalém areálu železáren se nachází ubytovna internátního typu Kollárova (č. p. 1660), spadající pod Jihomoravský kraj. Jedná se o rozlehlou budovu, kde sídlí obchodní akademie a střední odborné učiliště. Správkyní ubytovny je paní Zuzana Konečná, která nám ale odmítla poskytnout rozhovor a jakékoli údaje. Ubytovna nabízí 80 míst se společným sociálním zařízením pro dva pokoje. V objektu jsou ubytováni jak pracovníci areálu bývalých železáren, tak pracovní migranti, ale i sociálně slabí lidé. Z rozhovorů s představiteli klíčových institucí jsme vyrozuměli, že je snahou v této ubytovně ubytovávat méně „problémové“ osoby a ty, u kterých je „reálná socializace“. Dle informací od sociální pracovnice Charity je správkyně také vstřícná vůči matkám s dětmi a rodinám:

„V Kollárce jsou spíš matky, manželské páry, které jsou na tom špatně, ale u kterých je šance nějakého soužití vyšší. Sociální odbor se tam snaží dávat ty, kteří mají větší šanci se nějakým způsobem trochu uchytit.“⁶

4. Penzion Eva

Třetí ubytovnou pro sociálně slabé, která se nachází ve Veselí nad Moravou, je Penzion Eva na Masarykově třídě směrem na Uherský Ostroh. Stejně jako v případě ubytovny Kollárova se nám nepodařilo setkat se s majitelem nebo správcem této ubytovny. Ubytovna nabízí ubytování pro celkem 40 osob. Jedná se jednak o pracovní migranty, tak o stálé nájemce pobírající sociální dávky, a to jak muže, tak ženy.

⁶ Rozhovor se sociální pracovnicí Charity ve Veselí nad Moravou Terezou Šašínkovou.

5. Zarazice, Milokošť

V jihozápadní části města Veselí se nachází městská část Zarazice, kde jsme také vytipovali několik rodin ohrožených sociálním vyloučením. V části Milokošť stojí relativně nový bytový dům (Milokošť č. p. 31) původně postavený jako „startovací“ pro mladé rodiny s dětmi. Jedná se o obdobný případ jako se startovacími byty na sídlišti Benátky. Nájemníci zde bydlí trvale a jde spíše o chudé lidi. Další rodinné domky, postavené po roce 1997, kdy Milokošť výrazně zasáhla povodeň, byly po skončení doby udržitelnosti dotace, prodány.

6. Ulice Benátky

Třetí lokalitou, kde jsme vytipovali osoby ohrožené sociálním vyloučením, je ulice Benátky. V současné době zde bydlí již menšinový počet ohrožených osob, neboť město se v roce 2013 rozhodlo budovu bývalého městského chudobince (Benátky 1149), kde bydleli sociálně nejslabší nájemníci (celkem 14 bytových jednotek, sociální zařízení jen na chodbách), kompletně vystěhovat. Ke konci loňského roku byla dokončena rekonstrukce a byty jsou dále pronajímány za tržní nájemné. Nebudou již dále nabízeny jako sociální. Další budovou jsou Benátky č. p. 31 určené původně jako startovací byty pro rodiny s dětmi. Tento model ale ve Veselí nad Moravou nefunguje, byty jsou obývány chudými lidmi a obyvatelé zde bydlí natrvalo. V místě je dle vyjádření radnice problém s platbami nájemného.

<http://www.veseli-nad-moravou.cz/benatky-nove-byty-na-dobre-adrese/d-595791>

2.3 Odhad sociodemografických charakteristik lokalit ohrožených sociálním vyloučením

Odhad celkového počtu sociálně vyloučených osob ve Veselí na Moravou dle našeho šetření činí necelých 300 osob. Na Hutníku bydlí v jednom bytě průměrně 3 osoby, tedy ve 41 jednotkách žije odhadem 123 osob ohrožených sociálním vyloučením. V rámci tří zkoumaných ubytoven odhadujeme počet ohrožených osob na zhruba 40. Počet osob

v nevyhovujícím bydlení odhadujeme okolo 25. Osob bez jakéhokoli přístřeší pak ve Veselí nad Moravou může být okolo 15 – blíže podkapitola 3.6. Podle výpisu počtu dlužníků na nájemném vůči městu (27 celkem) je jich nejvíce na Hutníku (11), po třech pak v Milokošti, Benátkách a Chaloupkách – tady se jedná o 9 domácností. Dohromady odhadujeme počet osob v těchto 27 domácnostech na 81. což zhruba odpovídá námi zachyceným respondentům.

V rámci kvantitativního dotazníkového šetření (50 dotazníků) jsme provedli 20 šetření v bytovém domě na Hutníku (tj. podařilo se nám obsáhnout téměř polovinu ze 41 bytových jednotek). V ulici Benátky jsme provedli dotazníkové šetření ve čtyřech bytových jednotkách. Na sídlišti Chaloupky také ve čtyřech. Na ubytovnách se jednalo o následující počet dotazníkových šetření (DAWID – 7, Kollárova – 6, Eva – 3). V části města Zarazice bylo šetření provedeno se 3 osobami a konečně jsme vyzpovídali i 3 osoby bez domova.

Tab. 1: Lokality a počet provedených dotazníkových šetření

		Počet rozhovorů
Lokalita	Sídliště Hutník	20
	Benátky	4
	Chaloupky	4
	ubytovna Dawid u nádraží	7
	ubytovna Kollárova u železáren	6
	penzion Eva	3
	Zarazice	3
	bez domova	3

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů

2.3.1 Počet obyvatel a jejich složení

V rámci dotazníkového šetření jsme zachytili celkem 31 domácností (s ubytovnami pak 47) s celkovým počtem osob 102 osob (dospělých i dětí). Na tomto místě je třeba uvést, že lze důvodně předpokládat, že ne všichni respondenti uvedli opravdový počet členů domácnosti (těch, kteří nejsou v bydlíšti hlášeni). Z toho tvoří děti mladší 15 let celkem 38 osob (38,76 %).

Tab. 2: Počet domácností a věk všech osob mladších 15 let

		Počet domácností	Věk všech osob v domácnosti mladších 15 let	
			1-5 let	6-13 let
Celkem		18	19	19
Lokalita	Sídlíště Hutník	12	16	12
	Benátky	3	2	2
	Chaloupky	2	0	4
	Zarazice	1	1	1

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů

Ve Veselí nad Moravou je podle SLDB (2011) 13 % obyvatel mladších 15 let. V námi zkoumaných lokalitách je tak podíl osob mladších 15 let téměř třikrát vyšší než je průměr v celém městě.

Při snaze odhadnout etnicitu respondentů můžeme vycházet pouze ze subjektivního odhadu našich tazatelů. Dokreslení celkového odhadu pak poskytly provedené rozhovory. **Odhad se víceméně shoduje v tom, že více jak polovinu osob ohrožených sociálním vyloučením tvoří Romové.** V rámci našeho šetření se ukazuje, že nejvyšší koncentrace Romů je v bytovém domě na Hutníku. Z padesáti osob, se kterými naši tazatelé vedli šetření, bylo dvacet sedm Romů (připsaná etnicita) a u dvaceti tří osob se jednalo o příslušníky majority.

Z našeho šetření vyplývá, že romské domácnosti jsou početnější než neromské. V průměru tvoří domácnost 3,15 členů (v obytném domě na Hutníku jen 3 členové v průměru)⁷, u domácností majority je to pak 1,15 členů na domácnost. Podíváme-li se na celkový počet členů v domácnostech, tak v romských žije 85 osob, v neromských pak 17 osob.

⁷ Opět je nutné vzít v úvahu, že je pravděpodobné, že ne všichni respondenti uvedli reálný počet členů domácnosti.

2.3.2 Typy domácností

Ve vytipovaných lokalitách se nachází různé typy domácností (do následujících dat jsou zahrnuty i ubytovny, i když zde jde v drtivé většině o osoby žijící bez rodinných příslušníků), s dětmi i bez dětí, početnější domácnosti, ale v nadpoloviční většině jde o domácnosti bez dětí.

Tab. 3: Velikost domácností ve vytipovaných lokalitách

Počet členů domácnosti	Absolutní počty	%
1	20	30,8
2	9	13,8
3	24	37
4	7	10,8
5	3	4,6
6	1	1,5
7	1	1,5
Celkem		100

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Ve všech domácnostech se jednalo o rodinné příslušníky, případně přítele/přítelkyni respondenta. Ve více jak polovině případů jde o domácnosti bez nezletilých dětí (56 %), pětina domácností (22 %) má dvě nezletilé děti.

2.3.3 Vzdělanostní struktura

Podíváme-li se na vzdělanostní strukturu v celém Veselí nad Moravou⁸, tak v rámci zkoumaných lokalit převažují v mnohem větší míře nejnižší vzdělanostní kategorie. Na Hutníku i v dalších lokalitách převažuje základní vzdělání běžné (téměř polovina obyvatel zkoumaných domácností). Významnou skupinou pak ještě jsou obyvatelé se středoškolským vzděláním bez maturity (na Hutníku oproti dalším lokalitám ale výrazně méně). Středního vzdělání s maturitou dosáhla jen mizivé procento obyvatel a vyšší nebo vysokoškolské vzdělání nezískal už vůbec nikdo.

Tab. 4: Vzdělanostní struktura (absolutní četnosti)

		Celkem	Vzdělání všech osob v domácnosti starších 15 let				
		Počet	Neukončené základní	Základní – zvláštní, praktická, speciální škola	Základní - běžná	Střední bez maturity	Střední s maturitou
Celkem		50	3	3	47	17	4

⁸ SLDB 2011.

Čtvrť / část obce	Sídliště Hutník	20	3	1	22	5	1
	Jiná část	30	0	2	25	12	3
Čtvrť / část obce	Sídliště Hutník	20	3	1	22	5	1
	Benátky	4	0	0	4	3	0
	Chaloupky	4	0	0	6	2	1
	Ubytovna Dawid	7	0	0	4	3	0
	Ubytovna Kollárova	6	0	0	3	3	2
	Penzion Ewa	3	0	1	2	0	0
	Zarazice	3	0	0	5	0	0
	bez domova	3	0	1	1	1	0
Subjektivní odhad etnicity respondenta	romská	27	3	1	33	9	2
	neromská	23	0	2	14	8	2

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Podíváme-li se na vzdělání podle etnické příslušnosti, u romských obyvatel výrazně převažuje běžné základní vzdělání; méně než desetina z nich patří mezi osoby bez ukončeného základního vzdělání, ale na druhé straně téměř čtvrtina Romů disponuje středním vzděláním.

2.4 Migrace

Otázku migrace kvantitativní dotazníkové šetření nezahrnovalo. Můžeme tak vycházet z rozhovorů s představiteli institucí a z doplňkových hloubkových rozhovorů s vytipovanými obyvateli lokalit, kde jsme se ptali respondentů, jak dlouho bydlí na daném místě, a také, odkud se na toto místo přistěhovali. V rámci bytového domu na sídlišti Hutník respondenti uváděli, že se sem přistěhovali buďto z jiného bytu na Hutníku (6 případů), ze Zarazic (2 případy) a ze sídliště Benátky (1 případ) a Prahy (1 případ). Jeden respondent z Chaloupek pak uvedl, že se do Veselí nad Moravou přistěhoval ze Slovenska.

Představitelé institucí se shodují v tom, že migrace není ve Veselí nad Moravou závažným problémem. Velitel městské policie nicméně upozorňuje, že při namátkových kontrolách na ubytovnách, kdy městská policie asistuje státní policii, opakovaně narážejí na obyvatele ze Slovenska, kteří ve Veselí nad Moravou nemají trvalé bydliště. Jedná se tak zřejmě o pracovní migranty. Sami respondenti v rámci dotazníkového šetření až na jednu výjimku osoby bez trvalého bydliště nezmiňují, ale lze předpokládat, že tomu tak ve všech případech není, neboť se takové osoby zdráhají uvést.

Migrace v rámci Veselí nad Moravou ale v některých případech u osob, které se dostanou do tíživé sociální a ekonomické situace, probíhá. Nedostatek sociálních bytů a vysoké náklady na komerční pronájem některé obyvatele nutí opustit své bydlení a přesunout se na ubytovny. To potvrzuje i sociální kurátorka města:

„Konkrétně mi volala jedna paní, měla podnájem na Chaloupkách, bylo to pro ni drahé. Chtěla ode mne kontakt na ubytovny, že to pro ni bude schůdnější, levnější. Na té ubytovně

Eva a u nádraží platí 3500 Kč měsíčně, a to přispívá úřad práce, víc nedají.⁹ (...) Raději opouštějí solidní bydlení a hledají levnější, což jsou ty ubytovny.¹⁰

Problém bezdomovectví je ve Veselí nad Moravou povětšinou řešen „odsouváním“ problémových obyvatel mimo Veselí. Ve městě totiž absentuje azylové bydlení a nízkoprahové centrum. Zvláště se to pak dotýká osob bez domova. Ve Veselí nad Moravou se nachází železniční uzel, a tak se do města lidé bez domova stahují i z přilehlých lokalit. Poměrně dobrou představu o osobách bez domova má místní Charita – viz kapitola 3.6 níže o bezdomovectví. Sociální pracovníci města i Charity se jim tak snaží najít ubytování v azylových domech mimo Veselí. Dle vyjádření sociální kurátorky města jsou v tomto vstřícní v azylovém domě v Uherském Hradišti a Starém Městě u Břeclavi a Otrokovcích. Naopak překvapivě špatná spolupráce je se zařízeními v Kyjově a Hodoníně. Sama Charita pak jednou ročně v rámci tzv. balíčků pro bezdomovce hradí i jízdenku do místa trvalého bydliště. Blíže opět v kapitole 3.6.

V několika případech (a dle vyjádření Charity jich přibývá) se do Veselí nad Moravou stěhují lidé z ORP, kteří se ve svém místě bydliště dostali do problémů. Jeden příklad uvádí Jana Žádníková ze sociální a zdravotní komise:

Spíš je to o tom, že se do Veselí stahují lidé z ORP, z okolních obcí, lidé třeba z Lipové přišli v rámci exekuce o dům, přišli do Veselí, bydlí u syna. Vznikají generační problémy. Tito lidé z jiné obce jsou ve Veselí, mají trvalý pobyt v obci, ale nemají kam jít.“

2.5 Dluhy

Pokud jsme uvedli výše, že otázka migrace není ve Veselí nad Moravou závažným problémem, tak **téma zadlužení naopak výrazným problémem ve zkoumaných lokalitách je.**

Nadpoloviční většina domácností se potýká se zadlužením a některé mají i zkušenost s exekucemi (5 osob z ubytoven). V následující části se budeme věnovat dluhům spojeným s bydlením, dluhům na spotřební zboží, jejich historii a postojům dlužníků a věřitelů (soukromé společnosti, město, ...).

2.5.1 Dluhy na nájemném a službách

Ze zkoumaných respondentů dluh na nájemném a energiích uvedlo 12 % respondentů (5 osob). Vyjma jednoho respondenta z ubytovny Kollárova se ale jedná jen o obyvatele bytového domu na Hutníku, tedy o Romy. Výše dluhů obyvatel bytového domu na Hutníku se pohybuje v rozmezí 13000 až 30000 Kč.

⁹ Dle vyjádření předsedkyně sociální a zdravotní komise je toto maximální částka, kterou ÚP platí za ubytování na ubytovně.

¹⁰ Rozhovor se sociální kurátorkou městského úřadu ve Veselí nad Moravou Annou Spáčilovou.

Ve vývoji dluhů na nájemném a energiích v bytech ve vlastnictví města neeviduje Odbor sociálních věcí a zdravotnictví ve Veselí nad Moravou žádné výrazné změny. Některé dluhy byly splaceny, nahradily je ale nové. Zaměstnanci odboru vnímají práci s dlužníky jako málo efektivní a značně časově zatěžující (většinu dlužníku je nutné neustále upomínat).

K 9. říjnu 2014 je dle informací z Odboru sociálních věcí a zdravotnictví **celková výše dluhů na nájemném a energiích vůči městu ve výši 452 730 Kč**. Průměrná výše takového dluhu činí necelých 17 tisíc Kč. Nejvyšší dluh na nájemném a službách dosahuje téměř 75 tisíc Kč (splácí se), tři dlužníci pak mají dluh ve výši téměř 50 tisíc Kč (dva s problémy splácení, jeden nespolupracuje). Z **celkem 27 dlužníků** jich je 11 z bytového domu na Hutníku, tři pak z Benátek.

Tab. 5: Dluhy na nájemném a energiích

		Počet	Máte dluh na nájemném nebo energii?		
			ano	ne	bez odpovědi
Celkem		50	6	42	2
Čtvrť / část obce	Sídlíště Hutník	20	5	15	0
	Jiná část	30	1	27	2

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Kromě jednoho dlužníka všichni v doplňujících hloubkových rozhovorech uvedli, že mají domluvený splátkový kalendář a snaží se své dluhy hradit. Názor, že je politika města vůči dlužníkům relativně vstřícná, jsme zaznamenali i u některých respondentů:

„Někdy se snaží, třeba jeden pán, toho by už dávno vyhodili. Máme tady jednoho, porodila mu manželka páté děcko, dávno ho město mělo vyhodit, ale kvůli dětem ho nechali. On mu dal tu druhou šanci pan místostarosta.“

Do nákladů na bydlení je také nutné zahrnout služby spojené s užíváním bytu. Dluh na energiích uvádí 4 respondenti. Zde je nutné podotknout, že obyvatelé bytového domu na Hutníku nemají přesnou představu, kolik je platba za nájem a kolik za energie. Je proto pravděpodobné, že číslo bude stejné jako v případě dluhu za nájem.

Z rozhovorů s představiteli města i samotnými respondenty vyplynulo, že sami obyvatelé zkoumaných lokalit považují dluh za nájemné a služby s ním spojené za problém, který by mohl vést až do krajní situace, tedy vystěhování. Zároveň město, pokud se jedná například o rodinu s dětmi, nebo o osobu, která se snaží svou situaci řešit, se chová v rámci možností vstřícně. Pokud ale osoba nespolupracuje, přichází na řadu proces vystěhování.

2.5.2 Ostatní dluhy

Oproti dluhům na nájemném a službách s tím spojených uvádějí respondenti ve výrazně hojnější míře jiné dluhy. Takový dluh má 56 % z šetřených domácností. Jedná se o rozličné typy dluhů. Nejčastěji pak jde o půjčky od nebankovních institucí (všechny od společnosti Provident). Druhou dominantní skupinu tvoří půjčky na vybavení bytu. Další respondenti (pouze z bytového domu na Hutníku) pak například zmiňují dluh na zdravotním pojištění.

Tab. 6: Výše ostatních dluhů ve zkoumaných lokalitách

	Počet domácností ve vzorku	%
Bez dluhu	22	44
1000 – 5000 Kč	2	4
6000 – 10000 Kč	3	6
11000 – 30000 Kč	9	18
31000 – 50000 Kč	7	14
51000 Kč a více	6	12
Bez odpovědi	1	2
Celkem	50	100

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů

Celková výše dluhů šetřených domácností se pohybuje v rozmezí od 1000 Kč až do 120 000 Kč. Nejvíce respondentů uvádělo dluh v rozmezí 11 000 až 50 000 Kč. 12 % respondentů má pak dluh vyšší než 50 000 Kč.

Není bez zajímavosti, že někteří respondenti (nikoli ale lidé na ubytovnách) zmiňovali, že jim s úhradou dluhů, nebo se samotnými půjčkami pomáhají příbuzní, nejčastěji pak rodiče.

O: Pokud se dostanete do finanční tísně, kde hledáte pomoc? Od koho si půjčujete?

R: Maminka a tatínek, jsou bohatí, pomůžou nám.

Nízkopříjmové domácnosti z lokalit zpravidla uvádějí, že mají problém vystačit s penězi. Největší zátěží jsou pro ně náklady na jídlo. Fakt, že převážná část rodin zmiňuje náklady na jídlo jako největší zátěž finančního rozpočtu, poukazuje na poměrně vysokou chudobu daných domácností¹¹.

2.6 Zaměstnanost

V rámci Jihomoravského kraje se s nástupem recese (2008) projevilo výrazné snížení počtu pracovních míst (o 13 000), což představovalo úbytek zaměstnanosti v sekundární sféře ekonomiky o více jak 30 000 pracovních míst. Výrazně postiženy byly sektory zpracovatelského průmyslu a stavebnictví. Naopak došlo ke zvýšení počtu pracovních míst

¹¹ Tzv. potravinový poměr, který vyjadřuje vztah mezi výdaji za jídlo a celkovými výdaji, identifikuje jako chudé ty rodiny, jejichž příjem je menší než trojnásobek nákladů na koš základních potravin, tj. náklady na jídlo tvoří více než 33 % jejich příjmů (Šimíková, 2012, s. 12).

v terciární sféře služeb (zvýšení o 18 000). Primární sektor (zemědělství) se v rámci celkové ekonomiky Jihomoravského kraje podílí na zaměstnanosti 2,9 %, sekundární sektor (průmysl a stavebnictví) pak 36 % a terciární sféra 61 %.¹² Z okresů Jihomoravského kraje jsou nejpostiženější, pokud jde o nezaměstnanost, Hodonín (kam spadá i Veselí nad Moravou) - 11,81 % a Znojmo (11,39 %).¹³

2.6.1 Situace ve Veselí nad Moravou

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele ve Veselí nad Moravou patří stále Železářny Veselí, a.s. (zaměstnávají cca 300 osob), dále Stival Automotive (téměř 200 zaměstnanců), Mobo Mireal, ČSAD, Vesna, AZ okna a VHS plus (každý zhruba 50 osob). Převažujícími sektory jsou služby, strojírenství a stavebnictví. Co se týče lokalit mimo Veselí nad Moravou, tak jeho obyvatelé nejčastěji dojíždějí za prací do oblasti Uherského Hradiště. Naopak do Veselí dojíždějí obyvatelé přilehlých měst a vesnic.¹⁴

Ekonomicky aktivních obyvatel podle pohlaví a odvětví ekonomické činnosti ve Veselí nad Moravou dle SLDB 2011 bylo přes 5,5 tisíce. Nejvyšší měrou se na zaměstnanosti podílel zpracovatelský průmysl (30,6 %), dále velkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidel (8,8 %), stavebnictví (7,8 %) a v menší míře ještě doprava a skladování, vzdělávání a zdravotní a sociální péče. V zemědělství pak pracovalo pouhých 1,7 % ekonomicky aktivních obyvatel.

Jihomoravský kraj patří v rámci České republiky k oblastem, které se dlouhodobě potýkají s velkou mírou nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti na začátku roku 2014 dosahovala 10,3 %. Údaje za roky 2013 a 2014 pouze za Veselí nad Moravou nejsou k dispozici (nemá je k dispozici ani Úřad práce ve Veselí nad Moravou). **Nicméně s ekonomickým oživením se míra nezaměstnanosti významně snížila. Oproti roku 2009 jde o snížení o více jak pět procent.** Veselský úřad práce potvrzuje zájem firem tvořit pracovní místa, ale zároveň upozorňuje, že dobíhají dotační programy na podporu pracovních míst a je otázkou, zda tento trend vydrží i do budoucna.

Tab. 7: Vývoj míry nezaměstnanosti ve Veselí nad Moravou (k 1. 1. daného roku)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2014 ¹⁵
Míra nezaměstnanosti	14,7	11,9	9,62	10,26	15,51	14,58	12,63	9,4

Zdroj dat: ČSÚ; MPSV, Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou – Analýza vývoje zaměstnanosti

¹² Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou – Analýza vývoje zaměstnanosti

¹³ ČSÚ 2013.

¹⁴ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou – Analýza vývoje zaměstnanosti

¹⁵ Nižší procento nezaměstnanosti může být dáno i tím, že od roku 2013 MPSV uvádí údaje podle nové metodiky – viz: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

Počet podaných žádostí (občanů s trvalým pobytem ve Veselí nad Moravou) o zprostředkování zaměstnání byl v loňském roce 978, v roce 2013 743 žádostí a v roce 2012 pak 882 žádostí. V rámci ORP Veselí nad Moravou bylo takových žádostí v loňském roce 3896, v roce 2013 3176 a v roce 2012 pak 3402 žádostí.

Počet uchazečů o zaměstnání na volné pracovní místo ve Veselí nad Moravou je dle informací úřadu práce v současné době (prosinec 2014) 24. Lze ale důvodně předpokládat, že velká část respondentů, byť v dotazníkovém šetření většina nic takového neuvádí, pracuje tzv. načerno. Předpoklad o vysokém podílu tzv. práce na černo u uchazečů o práci potvrzuje Úřad práce:

„Troufáme si uvést, že tzv. šedá ekonomika se týká většiny z uchazečů. Při naší práci se nejčastěji s tím setkáváme při individuálních výběrech uchazečů, kdy uchazečům předáváme kontakty na zaměstnavatele. Uchazeči, kteří pracují nelegálně, většinou úřadem práce doporučené zaměstnavatele nekontaktují nebo jim sdělí, že již pracují, i když u nás oficiálně nemají nic ohlášeno.“¹⁶

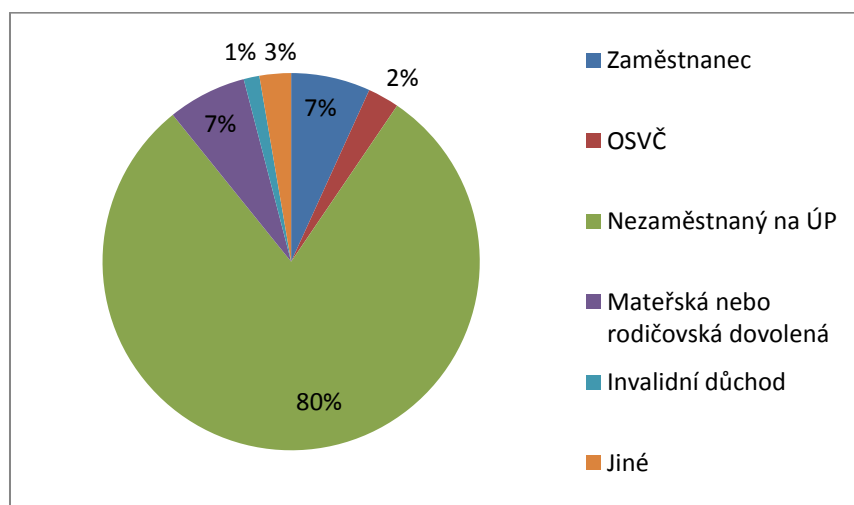
Dle vyjádření úřadu práce ve Veselí nad Moravou je tento stav umocněn dále aktuálním nastavením nepojistných sociálních dávek, zejména pak dávek pomoci v hmotné nouzi, jejichž výše u nepracujících osob je v porovnání s případným výdělkem, který se zejména u osob s nízkou kvalifikací v regionu pohybuje kolem zákonem stanovené minimální mzdy, totožná. Navíc osoby v hmotné nouzi mají přístup k dalším nepojistným opatřením, prostřednictvím dávek mimořádné okamžité pomoci, oproti osobám, které jsou zaměstnány.

2.6.2 Zaměstnanost osob z vytipovaných lokalit ve Veselí nad Moravou

Podíl pracujících ve vytipovaných lokalitách je dle předpokladů velmi nízký (tvoří jej jen 9 % respondentů).

¹⁶ Doplnkový dotazník s vedoucí kontaktního pracoviště úřadu práce ve Veselí nad Moravou

Graf. 1: Pozice na trhu práce (všechny osoby v domácnostech starší 15 let)

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Podíváme-li se na pozici respondentů na trhu práce dle přiřazené etnicity, jsou na tom neromští obyvatelé ještě hůře, co se týče zaměstnanosti. Romští respondenti jsou evidováni na úřadě práce z více jak 70 %, neromští pak z více jak 90 %. Na mateřské dovolené je pak u romských respondentů více jak 10 %, u neromských nikdo z nich. **Rozdíl je dán tím, že převážná část neromské populace ohrožené sociálním vyloučením se rekrutuje z obyvatel ubytoven.**

Tab. 8: Obyvatelé vytipovaných lokalit na trhu práce dle přiřazené etnicity

	Etnicita			
	Romská		Neromská	
		%		%
zaměstnaní a OSVČ	6	12,5	1	3,85
Nezaměstnaní na ÚP	35	72,9	24	92,3
Mateřská/rodičovská	5	10,42	0	0
Invalidní důchod	1	2,09	0	0
Jiné	1	2,09	1	3,85
Celkem	48	100	26	100

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

2.6.3 Zkušenosti s hledáním pracovních příležitostí

Významným faktorem, který má dopad na nezaměstnanost ve vytipovaných lokalitách, je diskriminace Romů ze strany zaměstnavatelů. Téměř všichni respondenti zmiňovali stejnou věc: kdykoli, ať už jsou posláni z Úřadu práce, nebo se vlastní aktivitou uchází o volné místo, je jim nejprve v telefonickém kontaktu sděleno, že mají přijít, ale po osobní schůzce, resp. následně, je jim sděleno, že volné místo již není. Jsou přesvědčeni, že jde o rasovou diskriminaci.

T: „Byla jsem se třeba ptát na Kauflandě. Řekli, že nám dají vědět. Ale nic se nestalo.“

R: „Kvůli barvě pleti se mi to stává. Řeknou, že mají volné místo, člověk tam přijde a oni řeknou: Ježíš, my se moc omlouváme, ale už je to obsazené.“

Tento problém potvrzují i pracovníci Úřadu práce, neboť někteří zaměstnavatelé od nich požadují, aby jim neposílali romské uchazeče o zaměstnání. Hlavním důvodem, který zaměstnavatelé uvádějí, je jejich údajná nízká pracovní morálka. Úřad práce pak zaměstnavatele upozorní, že se jedná o diskriminaci, neboť nesmí rozlišovat etnikum.

S tímto fenoménem pak souvisí u některých respondentů rezignace při aktivním hledání práce. Je pro ně pak mnohem jednodušší si získat nějakou formu krátkodobé práce v rámci tzv. šedé ekonomiky. Zhruba polovina respondentů uvádí, že při hledání práce spoléhají na Úřad práce a s jeho činností jsou relativně spokojeni. Ovšem druhá část zmiňuje, že jim úřad práce není schopen práci zajistit, a buďto na hledání práce rezignovali, nebo se snaží práci hledat sami aktivně.

Někteří respondenti (z bytového domu na Hutníku) by uvítali, kdyby město zřídilo vlastní společnost, která by zaměstnávala svobodné matky na částečný úvazek:

„Městský úřad by měl udělat tady nějakou firmu ve Veselí, co se týče práce. Aby svobodné matky nemusely dojíždět, ne na směnný provoz. To je pak těžké. Tady musíme dojíždět mnoho kilometrů. Aby něco udělali pro svobodné matky. To tady není.“

2.6.4 Aktivní politika zaměstnanosti

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti úřady práce poskytují podporu při zřizování nových pracovních míst pomocí příspěvků zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, ale i samotným uchazečům.

Úřad práce ve Veselí nad Moravou poskytuje příspěvky na následující tituly (za rok 2014):

- veřejné prospěšné práce – 133 uchazečů;
- společensky účelné pracovní místo pro uchazeče, který začal vykonávat samostatnou výdělečnou činnost – 13 uchazečů;
- zřízené společensky účelné pracovní místo – 6 uchazečů;
- vyhrazené společensky účelné pracovní místo – 206 uchazečů,
- umístěný ESF – SÚPM (OP LZZ) – 6 uchazečů;
- umístěný ESF – RIP (OP LZZ) – 13 uchazečů

Podle aktuální statistiky úřadu práce (k 17. prosinci 2014) ve Veselí nad Moravou bylo v letošním roce přes úřad práce umístěno 120 uchazečů o zaměstnání. Pro zaměstnavatele bylo uskutečněno 211 individuálních výběrů uchazečů.

Podstatnou roli v rámci aktivní politiky zaměstnanosti v rámci Veselí nad Moravou hraje příspěvková organizace města – Služby města Veselí nad Moravou (zajišťuje údržbu

komunikací, městské zeleně, apod.), která úzce spolupracuje s místním úřadem práce. Od roku 2009 do konce roku 2011 v rámci veřejné služby, v současnosti v rámci aktivizačních pracovních příležitostí. Služby města Veselí nad Moravou zaměstnávají v rámci tohoto titulu 20 osob kvartálně, tzn. 80 osob za rok. Takto zaměstnané osoby dostávají pracovní dohodu na 3 měsíce.

Druhou možností, jak se Služby města Veselí nad Moravou podílí na aktivní zaměstnanosti, jsou veřejné prospěšné práce. V letošním roce Služby v rámci tohoto titulu zaměstnávají 10 osob. Některé pak zaměstnají i na dobu neručitou:

„V průběhu každého roku se vždycky najde jeden, dva lidé, kteří opravdu pracují tak kvalitně a dobře, že jsme jim pak umožnili přejít do dalšího titulu (přes úřad práce), tzn. společensky účelné místo. Zaměstnáváme je pak na dobu neurčitou.“¹⁷

Počátkem příštího roku by také měl být zahájen nový aktivizační program (v rámci Jihomoravského kraje) pro uchazeče o zaměstnání, kteří jsou vedeni na úřadě práce déle než 12 měsíců. Služby města Veselí nad Moravou počítají s 5 místy.

Rekvalifikace přímo ve Veselí nad Moravou nejsou plně využívány, neboť většina kurzů probíhá v Brně. Největší zájem ze strany uchazečů je pak o tyto rekvalifikace (kurzy svařování, řidičské průkazy (nejčastěji C, E, T), profesní průkazy, pracovník v sociálních službách a strážný).

2.7 Sociální dávky

Sociální dávky tvoří jeden z hlavních, ne-li jediný příjem většiny osob z vytipovaných lokalit, neboť plných 80 % z nich je nezaměstnaných. Další 7 % pak tvoří matky na mateřské resp. rodičovské dovolené. Příjem ze zaměstnání, vč. krátkodobých, uvedlo jen 5 respondentů (10 %) z našeho vzorku, v průměrné výši kolem 18 tis. Kč měsíčně. Občasné přivydělání bez smlouvy je téměř zanedbatelné, týká se dvou šetřených domácností.

Podporu v nezaměstnanosti uvádějí 4 respondenti, jeden z Hutníku a tři osoby bez domova. Starobní nebo invalidní důchod se týká 5 respondentů, tři z Hutníku a po jednom z Benátek a Zarazic (všichni z romských domácností), průměrná výše je kolem 6000 Kč. Rodičovský příspěvek uvádí 5 šetřených domácností, všechny na Hutníku; průměrná deklarovaná výše je cca 4500 Kč (částky se pohybují od 1100 do 7600 Kč).

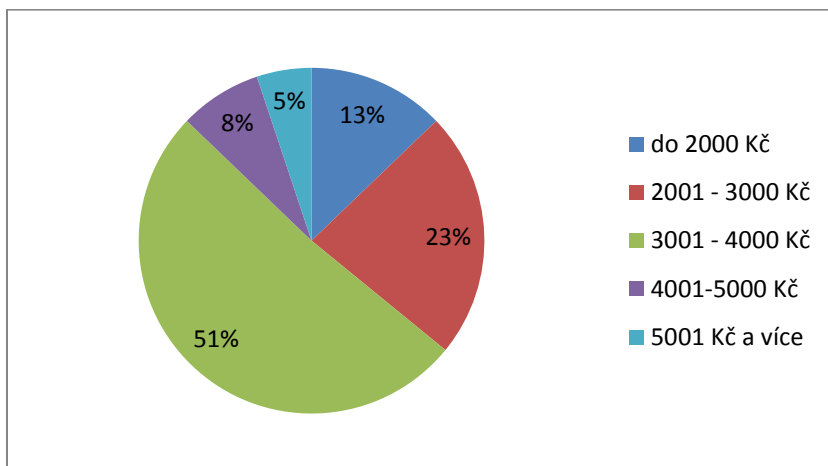
Průměrná výše všech sociálních dávek na jednu domácnost činí, na základě našeho šetření, více než 5000 Kč (přesný údaj z výběrového šetření je 5218 Kč), přičemž v domě na Hutníku je zjištěná výše dávek na domácnost cca 6000 Kč, u obyvatel ubytoven se pohybuje přibližně kolem 3000 až 3500 Kč. Pokud bychom se zaměřili jen na domácnosti s romskou etnicitou,

¹⁷ Rozhovor s ředitelem Služeb města Veselí nad Moravou Pavlem Boudou

vychází průměrná výše na domácnost na cca 6000 Kč (tyto domácnosti jsou ale vícečlenné, takže na jednoho člena domácnosti může být částka menší).

Dávky na bydlení pobírá 78 % šetřených domácností. V rámci šetření jsme ale nerozlišovali, zda jde o dávky hmotné nouze – doplatek na bydlení, nebo dávky státní sociální podpory – příspěvek na bydlení. Podle etnicity respondentů jde o 20 romských a 19 neromských domácností.

Graf 2a: Výše dávek na bydlení ve vytipovaných lokalitách

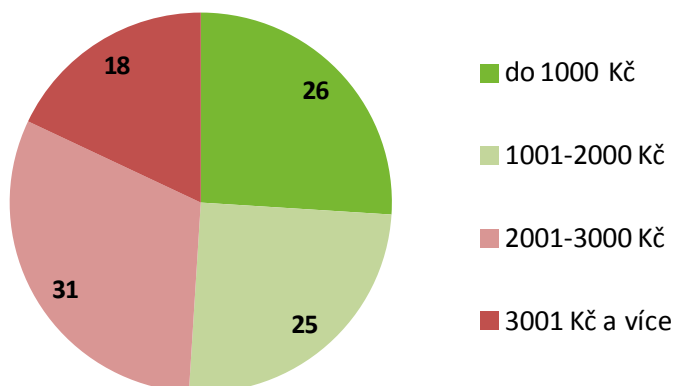
Zdroj: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Z grafu je patrné, že nejvíce domácností pobírá dávky na bydlení v rozmezí 3001 až 4000 Kč. Více než třetina (36 %) pobírá dávky nižší.

Tyto dávky na bydlení jsou podle údajů ze šetření o něco nižší na Hutníku než v ostatních lokalitách (2740 Kč : 3654 Kč). Tím je do značné míry dán i rozdíl mezi romskými (3040 Kč) a neromskými (3579 Kč) domácnostmi. Rozdíl však zřejmě tkví v rozdílném charakteru bydlení a nákladů na ně.

Výši dávek na bydlení na jednu osobu viz následující graf.

Graf 2b: Výše dávek na bydlení ve vytipovaných lokalitách na osobu (údaje v %)

Zdroj: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Podívejme se nyní na srovnání s celkovými výdaji domácností na bydlení a služby s tím spojené.

Celkové náklady na bydlení v našem vzorku se pohybují kolem 9000 Kč měsíčně; na Hutníku činí v průměru 10 370 Kč na domácnost, na ubytovnách se koncentrují mezi 7 a 8 tis. Kč měsíčně (na ubytovnách jde ovšem v naprosté většině o jednočlenné „domácnosti“). Čisté nájemné je přitom v průměru necelých 3600 Kč (na Hutníku 3418 Kč). Pokud respondenti uváděli náklady na služby spojené s nájmem, šlo v průměru o necelých 500 Kč, konkrétně na Hutníku o 809 Kč. Za elektřinu platí domácnosti na Hutníku kolem 600 Kč, podobné je to i v domácnostech na sídlišti Chaloupky nebo v Zarazicích.

Problémy s úhradou nákladů na bydlení uvádí 6 domácností na Hutníku (z 20) a dále dvě ze čtyř v Benátkách a dvě ze tří v Zarazicích.

V rámci působnosti a pravomoci KoP Veselí nad Moravou jsou vypláceny všechny nepojistné sociální dávky. V rámci území ORP Veselska je 59 občanů využíváno celkem 6 ubytoven. V bytových domech Města Veselí nad Moravou, který je určen sociálně slabým rodinám, je ubytováno: na Hutníku celkem 8 rodin, v ulici Benátky 5 rodin. Ve všech uvedených případech jsou jednotlivcům i rodinám poskytovány dávky pomoci v hmotné nouzi, a to jak opakující se PnŽ a DnB, tak i dle potřeby jednorázové dávky MOP.¹⁸

¹⁸ Údaje poskytnuté úřadem práce ve Veselí nad Moravou.

U osob, které jsou v nájemním vztahu a mají v předmětném bytě trvalý pobyt (sociální byty), je dále vyplácena dávka ze systému státní sociální podpory - příspěvek na bydlení.¹⁹

Statistika dávek za jednotlivé obce není Úřadem práce vedena. Uvedený vývoj (viz tabulka) se týká objemu dávek v rámci území ORP Veselí nad Moravou.

Statistika vyplácených dávek v rámci KoP Veselí nad Moravou (ORP Veselí nad Moravou)							
Agenda	Dávka	Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014	
		Průměrně měsíčně vypláceno dávek	Vyjádřeno v Kč	Průměrně měsíčně vypláceno dávek	Vyjádřeno v Kč	Průměrně měsíčně vypláceno dávek	Vyjádřeno v Kč
Hmotná nouze	Příspěvek na živobytí	415	1 752 750,00 Kč	528	2 186 947,00 Kč	465	1 934 679,00 Kč
	Doplatek na bydlení	99	291 306,00 Kč	150	495 513,00 Kč	146	476 347,00 Kč
	Mimořádná okamžitá pomoc	17	30 536,00 Kč	15	37 963,00 Kč	5	8 632,00 Kč
Státní soc. podpora	Přídavek na dítě	2662	1 638 417,00 Kč	2627	1 612 866,00 Kč	2499	1 535 528,00 Kč
	Rodičovský příspěvek	1064	6 928 333,00 Kč	1017	6 716 884,00 Kč	955	6 282 320,00 Kč
	Příspěvek na bydlení	583	1 509 310,00 Kč	718	1 980 633,00 Kč	727	2 024 732,00 Kč
	Jednorázové dávky (porodné + pohřebné)	5	54 875,00 Kč	6	60 375,00 Kč	6	64 833,00 Kč
	Dávky péstounské péče ²⁰	75	409 221,00 Kč	98	743 717,00 Kč	119	914 711,00 Kč

Zdroj: Jednotné výplatní místo

Dávka mimořádné okamžité pomoci v hmotné nouzi²¹ je určená k řešení akutního stavu nouze fyzické osoby. Úřad práce ve Veselí nad Moravou dle svého vyjádření přistupuje k žádostem individuálně, stanovení nároku je závislé na prošetření skutečného stavu věci,

¹⁹ Nárok na doplatek na bydlení má osoba (rodina), která se nachází v hmotné nouzi a splňuje podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí. Úřad práce poskytne této osobě (rodině) doplatek na bydlení, jestliže jí příjem spolu s příspěvkem na živobytí stačí k zabezpečení živobytí, nikoliv však k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení (i s využitím příspěvku na bydlení ze systému SSP). S přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům může úřad práce (ale nemusí) doplatek na bydlení poskytnout také osobě (rodině), které příspěvek na živobytí nebyl přiznán, avšak její příjem nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí.

²⁰ Do 31. 12. 2012 upraveno v zákoně č. 117/1995 Sb. Od 1. 1. 2013 nově upraveno zákonem č.359/1999 Sb.

²¹ MOP je poskytována v případě, že klient nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí, ale s přihlédnutím k příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům, mu hrozí vážná újma na zdraví (například nemá dostatečné prostředky k nákupu základních potravin).

často ve velmi úzké spolupráci s Odborem sociálních věcí Veselí nad Moravou. V minulém roce se tato dávka téměř nevyplácela²².

2.8 Sociální služby dostupné ve městě Veselí nad Moravou

Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve Veselí nad Moravou je dostupný na webových stránkách města a v širší regionální míře v Katalogu poskytovatelů sociálních služeb Jihomoravského kraje.²³ V rámci samotného Veselí nad Moravou jsou pak pokryty sociální služby pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro děti a mládež **a v nejmenší míře pak služby pro osoby v krizi a ohrožené sociálním vyloučením**. Samo město finančně podporuje některé neziskové organizace působící v sociální oblasti, a to ročně částkou kolem jednoho milionu Kč (v roce 2014 se jednalo o 1.340 tisíc Kč).

2.8.1 Komunitní plánování sociálních služeb na území ORP Veselí nad Moravou

Projekt komunitního plánování sociálních služeb je realizován od června 2013 do května 2015. Jeho realizátorem je Centrum pro komunitní práci východní Morava ve spolupráci s partnerem projektu, městem Veselí nad Moravou. Základními cíli projektu je dlouhodobě zvýšit kvalitu a dostupnost poskytovaných sociálních služeb, zjistit efektivnost stávajících poskytovaných sociálních služeb, podpořit již existující sociální služby a naplánovat zavedení nových, kvalitnějších a dostupnějších forem sociálních služeb. Dále pak zapojit jednotlivé subjekty (zadavatele, poskytovatele, uživatele a veřejnost) do sociální problematiky a potlačit sociální vyloučení u nejvíce ohrožených skupin obyvatel. Hlavním výstupem projektu bude vytvoření aktuálního Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb (SPRSS), který se stane prostředkem pro podporu optimálního rozvoje sociálních služeb, které budou schopny reagovat na reálné potřeby občanů na území ORP Veselí nad Moravou. Díky tomuto projektu vznikl Katalog poskytovatelů sociálních služeb.²⁴ V našem přehledu ale uvádíme jen ty služby, které působí přímo na území města Veselí nad Moravou. Základní informace o jednotlivých subjektech pocházejí z webových stránek daných organizací. Služby, které se dotýkají tématu analýzy, tj. osob ohrožených sociálním vyloučením, rozvádíme podrobněji.

Charita Veselí nad Moravou – spadá pod Arcidiecézní Charitu Olomouc. Nabízí následující služby: pečovatelská služba poskytovaná v domácnostech; ošetrovatelská služba; stacionář Toník – denní zařízení pro uživatele s kombinovaným postižením; osobní asistence pro osoby

²² Nárok i výše dávky je přiznávána v rámci platné legislativy, u vážné újmy na zdraví lze poskytnout u nezaopatřených dětí do částky jejich životního minima, u ostatních osob do částky existenčního minima (2.200,- Kč), u základních předmětů dlouhodobé potřeby a výdajů souvisejících se vzděláváním nebo zájmovou činností dětí, lze poskytnout až do výše nezbytného výdaje, max. výše činí 34.100,- Kč ročně. U ohrožení sociálním vyloučením lze dávku poskytnout až do výše 1.000,- Kč, a to i opakovaně, maximálně však do částky 13.640,- Kč ročně a u postižení vážnou mimořádnou událostí až do výše 51.150,- Kč.

²³ MÚ Veselí nad Moravou. Katalog poskytovatelů sociálních služeb Jihomoravského kraje, 2013.

²⁴ MÚ Veselí nad Moravou. Katalog poskytovatelů sociálních služeb Veselí nad Moravou

se zdravotním postižením; občanská poradna – bezplatná poradenská pomoc pro osoby v tíživé sociální situaci od 16ti let věku. Oblastmi podpory jsou především: systém sociálních dávek a pomoci; nemocenské a důchodové pojištění; pracovně-právní problematika, rodina a mezilidské vztahy, majetkoprávní vztahy, školství a vzdělávání; právní systém a právní ochrana; náhrady škody, dluhy, exekuce; problematika bydlení. **V roce 2013 občanskou poradnu navštívilo 380 klientů.**²⁵

Charita ve Veselí nad Moravou dále poskytuje humanitární pomoc a spolupracuje s dobrovolníky. Jedná se především o materiální a přímou pomoc lidem v nouzi, především pak: osobám bez přístřeší (blíže v podkapitole 3.6 o bezdomovectví); osobám v obtížné finanční a materiální nouzi. Podat žádost si může každý, kdo se domnívá, že je v obtížné situaci. Sama Charita se takové potenciální příjemce snaží vyhledávat i sama. Žádost posuzuje komise. Ve většině případů se jedná o materiální výpomoc formou potravinového nákupu, vybavení, materiálu na opravy, úhradu stravného, úhradu jednorázových zvýšených nákladů spojených s narozením dítěte, apod. Tato pomoc je převážně financována z Tříkrálové sbírky a Postní almužny.²⁶

Domácí péče Zdislava Veselí, o.p.s., která poskytuje pečovatelské služby v domácnostech uživatelů; ošetrovatelskou službu; denní stacionář a osobní asistenci.

Občanské sdružení zdravotně postižených, Veselská oblast – poskytuje služby jako denní stacionář, sociální poradenství, osobní asistenci a průvodcovskou a předčitatelskou činnost. Občanské sdružení dále poskytuje informace, administrativní úkony, osobní pohovory, prosazování práv a zájmů, pomoc při výběru kompenzačních pomůcek, doporučení vhodného pracovního uplatnění, počítačovou gramotnost a internet.

Poradenské centrum pro sluchově postižené SNN v ČR, Centrum sociálních služeb pro sluchově postižené SNN v ČR - poradenské centrum poskytuje komplexní služby pro sluchově postižené a jejich rodinné příslušníky. Nabízí tyto služby: poradenská činnost - poskytuje pomoc v sociálně právní oblasti zaměřené na problémy sluchově postižených; poradenský servis; terénní služby a sociální rehabilitaci.

Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou o. s. - jedna z poboček Centra pro rodinný život Olomouc. Centrum se zabývá komplexní pomocí rodinám i jejím jednotlivým členům, pořádá volnočasové aktivity pro rodiny s dětmi. Dále pořádá preventivní programy na základních, středních školách a učilištích (témata jako vztahy mezi lidmi, sexuální výchova, apod.) či poradnu pro ženy a dívky (pomoc při zvládnutí těhotenství).²⁷

Pedagogicko-psychologická poradna Hodonín, pracoviště Veselí nad Moravou – zřizována Jihomoravským krajem – nabízí pedagogicko-psychologickou poradnu a speciálně-

²⁵ Výroční zpráva za rok 2013. Charita ve Veselí nad Moravou.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou.

pedagogickou péči klientům ve věku od 3 let až do ukončení středního vzdělání. Poradna nabízí psychologickou a sociálně-pedagogickou péči, prevenci sociálně-patologických jevů a reedukační programy.

Centrum pro sluchově postižené Hodonínsko, o. p. s. – služby pro sluchově postižené a seniory. Poskytuje aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Sociálně aktivizační služby jsou poskytovány osobám se sluchovým postižením od 18 let a osobám v důchodovém věku, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci. Cílem služby je předcházet sociálnímu vyloučení seniorů a sluchově postižených a vytvářet pro uživatele podmínky pro jejich zapojení do připravovaných aktivit s ohledem na jejich přání a možnosti služby.

Dům dětí a mládeže Veselí nad Moravou – zařízení je určeno pro děti a mládež se zdravotním postižením, ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dítětem/děťmi a etnické menšiny. Poskytuje centra denních služeb, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně terapeutické dílny a terénní programy. Připravuje pro děti a mládež ale i ostatní zájemce vyžití v pravidelných činnostech (kroužcích) i při akcích veřejného charakteru. Využívá táborovou základnu a chatu Radost ve Vřesovicích na pobyty a soustředění pro děti, rodiny s dětmi i dospělé a vzdělávací akce. V rámci DDM působí Mateřské centrum Školička, jehož cílem je setkávání rodin a generací. Mateřské centrum působí i jako vzdělávací centrum, kde se rodiče seznamují s novinkami v oblasti výchovy a jsou odborně vedeni k rozvoji svých dětí. Mládežnický klub Hutník je určen právě dětem ze sociálně slabých rodin. Součástí činnosti DDM je i dopravní výchova ve spolupráci s městskou policií:²⁸

„Pořádáme přednášky na školách, resp. na Domečku, kam chodíme na přednášky. Jsou to programy na prevenci drog nebo dopravu.“

T: Dostanou se na tyto preventivní programy i děti z vytipovaných lokalit?

„Když je nějaký ten dětský den, tak to jo. To pořádáme rovnou se školama. Ale konkrétně tady na ty přednášky, to asi moc ne.“²⁹

K Centrum Charita Kyjov – pomáhá osobám ohrožených závislostí nebo osobám závislým na návykových látkách či osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Poskytuje terénní programy, streetwork. Dojíždí do Veselí nad Moravou. Cílem je minimalizace následků drogové závislosti, ochrana veřejného zdraví a snaha zvýšit informovanost a orientaci veřejnosti v problematice užívání drog.

Sociálně pedagogické poradenství a služby – určené pro osoby v krizi – pro děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy a rodiny s dětmi. Poskytuje odborné sociální poradenství v rámci terénních a ambulantních služeb.

²⁸ Katalog poskytovatelů sociálních služeb Jihomoravského kraje.

²⁹ Rozhovor s velitelem městské policie str. Rostislavem Praxem.

Bydlení v DPS (dům s pečovatelskou službou) – Objekt s 50 bytovými jednotkami byl postaven v r. 1994, kdy získání dotace bylo spojeno s podmínkou zajištění provozování jídelny. Na počátku bylo bydlení poskytováno i pro invalidní důchodce, později je snaha umísťovat jen starší soběstačné osoby. Objekt využívají prioritně občané Veselí ale v některých případech i okolních obcí. Původně byl objekt plánován pro zhruba 100 osob, ale počet a velikost obytných buněk umožňuje bydlení pro zhruba 50 až 60 osob.

Samostatnou kapitolou sociálních služeb je pak osoba pana Ž., který dle našich poznatků spolupracuje s osobami na okraji společnosti, především pak s bezdomovci. Nabízí jim práci a stravování, v některých případech i ubytování. V zimě nechává některé bezdomovce za úplaty nebo práci přespávat ve svém objektu (chatě) na okraji Veselí nad Moravou.

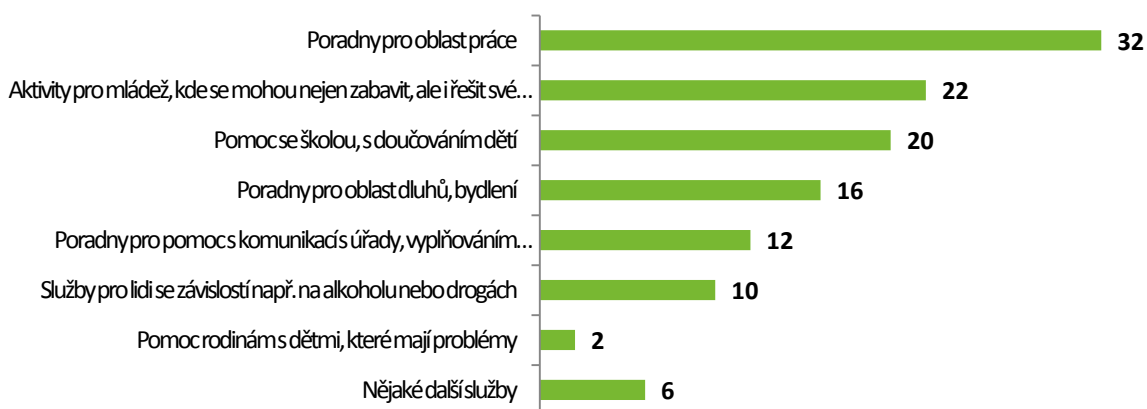
Názory na pana Ž. se vesměs shodují. Do určité míry je městu prospěšný, ale jeho působení je zcela mimo instituce a bez jakékoli kontroly.

2.8.2 Názory respondentů na sociální služby dostupné ve Veselí nad Moravou

V rámci dotazníkového šetření ve vytipovaných lokalitách jsme také zkoumali, jak jsou respondenti spokojeni s nabídkou služeb, jaká je jejich dostupnost a zároveň, co jim v okolí a ve Veselí nad Moravou chybí.

Jako nejpalčivější problém se u těchto osob jeví **problém zaměstnanosti**. Také jej nejvíce zmiňovali v dotazníkovém šetření. Druhým nejčastěji zmiňovaným problémem v lokalitách je nedostatečná **nabídka volnočasových aktivit pro mládež** a na třetím místě problém vzdělávání, resp. **pomoc při doučování**.

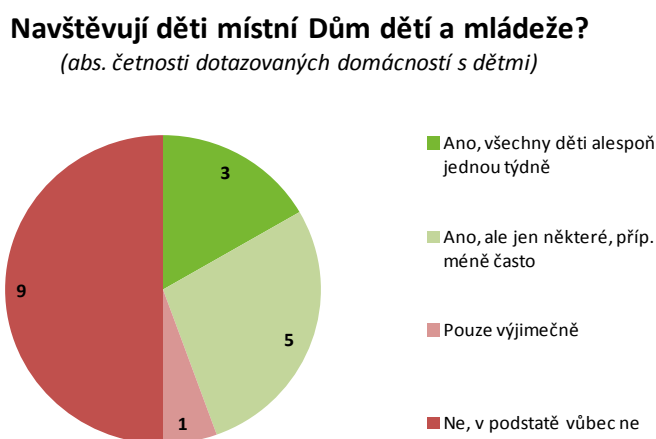
Graf 3: Které služby jsou pro občany Veselí nad Moravou těžko dostupné?

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Přestože ve Veselí nad Moravou působí místní Dům dětí a mládeže s množstvím volnočasových aktivit, děti z lokalit jej využívají minimálně. Jen tři respondenti uvedli, že jejich děti navštěvují DDM pravidelně, a pět respondentů uvedlo, že jej jejich děti navštěvují občas. Důvody, proč kroužky nevyužívají, je třeba hledat ve finanční náročnosti, ale i v jisté míře vlastního nezájmu o ně.

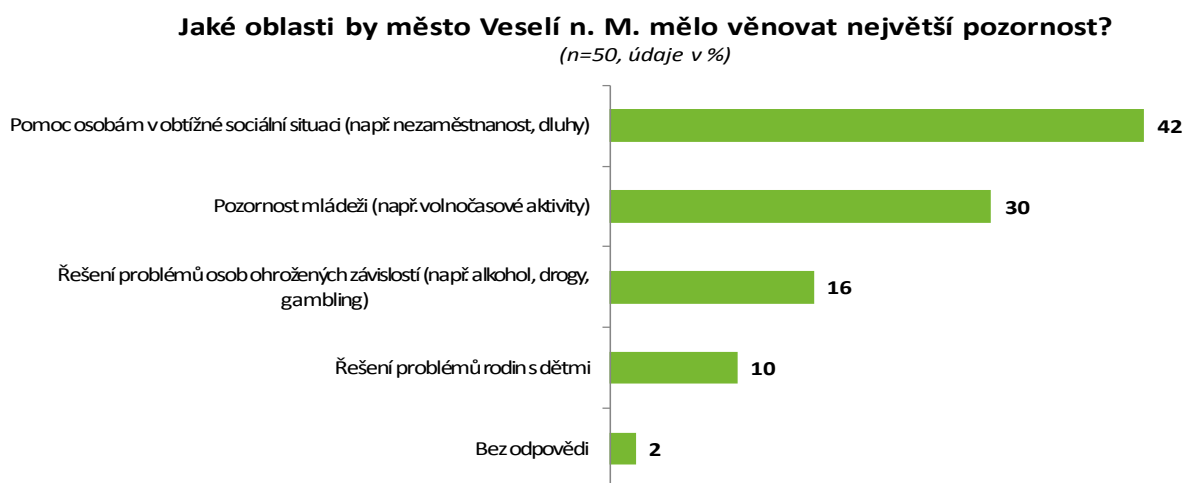
Graf 4: Navštěvují děti místní Dům dětí a mládeže? (absolutní četnosti)

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Na otázku, čemu by město mělo věnovat největší pozornost, odpovídali respondenti v podstatě totožně jako v případě dostupnosti služeb. Na prvním místě se opět umístila pomoc osobám v tíživé sociální situaci (řešení nezaměstnanosti, dluhů). Na druhém pak zmiňují, že by uvítali větší pozornost města vůči mládeži.

Graf 5: Jaké oblasti by město Veselí nad Moravou mělo věnovat největší pozornost?

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Z hlediska osobní situace respondentům ve vytipovaných lokalitách nejvíce leží na srdci opět **pomoc s výchovou dětí**, řešení **těživé finanční situace**, problémy se **závislostmi** a pomoc při hledání práce.

Graf 6: Oblasti, ve kterých by dotazovaní občané uvítali pomoc

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

V bytovém domě na Hutníku se jeví jako nejpálčivější problém pro jeho obyvatele nulové zázemí pro trávení volného času v místě bydliště. Téměř všichni si stěžovali, že si nemají kde

sednout, že jejich děti nemají hřiště či pískoviště. Lavičky, které v místě byly, město nechalo po nátlaku okolních obyvatel demontovat:

„Tady chybí ty houpačky pro děti. Nemají si kde hrát. Nemohou na pískoviště. Před barákem jsme měli lavičky. Lidé si stěžovali, že tam chodíme. Odřezali ty lavičky.“

Přestože je na sídlišti Hutník dětské hřiště, obyvatelé šetřeného bytového domu na něj své děti nepouštějí, neboť jim místní obyvatelé prý nadávají.

„Syna jsem dala na fotbal. Viděla jsem, že ho to baví. Ten mladší taky půjde na fotbal. Jinak tu pro nás nic není. Aerobik a tak, to jsem byla dvakrát.“

„Tak třeba ty houpačky. Nemáme kam jít s děckama. Ty lavičky, nemáme si kde sednout. Sedíme na schodech za barákem. Pískoviště tu není. Bylo to a zrušili to.“

Sami jsme byli svědky malého incidentu, kdy několik romských dětí v těsném sousedství bytového domu si hrálo u zábradlí protějšího domu a lomcovalo s ním. Postarší paní, která projížděla na kole, je začala okřikovat, že to není žádné dětské hřiště.

Možnost aktivně trávit volný čas je pro většinu respondentů nedostupná. Buďto zmiňují nedostatek možností, nebo času (kvůli výchově dětí), případně finanční náročnost. Je ale otázkou, nakolik jsou volnočasové aktivity pro obyvatele opravdu nedostupné, a nakolik jde o jejich pasivitu. Setkali jsme se i s obyvatelkou bytového domu, která si v tomto směru na nic nestěžovala:

„Moje děti, když vyrůstaly na Hutníku, měly kroužky, fotbal. Dcera dělala modeling, miss. Je vyučená aranžérka. Měla moc kroužků. Byla vedena aktivně.“

Zároveň zmiňovala, že ve městě působil romský kroužek, kde se zpívalo, pořádaly se přednášky a kroužky. Kvůli podvodu s dotací ale zanikl:

„Byl tu velice krásný spolek, ale dozvěděla jsem se, že jsme dostali peníze od státu a oni to prošustrovali. Dopadlo to špatně. Takový taneční spolek by byl skvělý. Jezdili jsme na přednášky, učitelku jsme měli, doučování pro děti taky.“

Přestože si někteří obyvatelé bytového domu na Hutníku stěžují na přítomný rasismus od okolních obyvatel, nikdo z nich v rámci volnočasových aktivit nezmiňoval, že by se setkal s rasismem, že by nemohl chodit kvůli barvě své pleti do nějakého kroužku.

Přestože ve Veselí působí různé neziskové organizace, nikdo z našich respondentů nezmínil, že by byl osloven neziskovou organizací s nabídkou nějaké pomoci, ani nepřišel do kontaktu s terénními pracovníky. Město samo také nemá pozici terénního pracovníka.

2.9 Zdravotnictví

Zdravotní péči ve Veselí nad Moravou poskytují soukromé zdravotnické subjekty v čele s Poliklinikou spol. s r.o. Podle údajů z roku 2011³⁰ působí na území města 58 lékařů různých oborů (praktický pro dospělé, praktický pro děti, zubní, odborní lékaři v oblasti rehabilitace, gastroenterologie, diabetologie, plicní, URL, kožní, interní, urologie, psychiatrie, oční, neurologie, ortopedie, chirurgie, radiodiagnostika, gynekologie, alergologie, imunologie, revmatologie).

Z našeho zkoumání na místě a z rozhovorů jak s představiteli institucí, tak se samotnými obyvateli vytipovaných lokalit, je dostupnost zdravotních služeb hodnocena jako dobrá. Nesetkali jsme se s jediným konkrétním člověkem, kterému by některá ze zdravotních služeb ve městě scházela, či by byl s konkrétní nabídkou nespokojen. Typickým příkladem odpovědi respondentů byla následující odpověď:

„Určitě, není s tím problém. Já osobně chodím na prohlídky, když potřebuju. Je to tady dobré.“³¹

2.10 Školství a vzdělávání

Ve Veselí nad Moravou se nachází 3 základní školy působící na čtyřech místech (klasická, církevní a speciální škola pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami) a 3 mateřské školy působící na šesti místech. Město Veselí nad Moravou je zřizovatelem jedné základní školy a dvou mateřských škol. V rámci Veselí nad Moravou nejsou v žádné škole zřízeny přípravné třídy.

Přehled vzdělávacích institucí ve Veselí nad Moravou³²

- **Základní škola Hutník**, zřizovatelem je město Veselí nad Moravou, odloučené pracoviště je také v Milokošti.
- **Církevní základní škola**, jejímž zřizovatelem je Arcibiskupství olomoucké. Církevní základní škola ve Veselí nad Moravou je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Škola vzdělává 409 žáků, průměrná naplněnost tříd je 21 žáků. Výuka probíhá ve 3 třídách 1. a 2. ročníku a od 3. do 9. ročníku ve dvou paralelních třídách ve dvou budovách. Součástí školy je 5 oddělení školní družiny se 100 žáky a školní klub s kapacitou 200 žáků.

³⁰ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza zdravotnictví a sociální péče.

³¹ Doplnkový rozhovor s obyvatelem ubytovny DAWID.

³² Zdrojem informací o jednotlivých školských zařízeních jsou webové stránky města a jednotlivé webové stránky samotných vzdělávacích institucí.

- **Mateřská škola a základní škola Kollárova**, jejímž zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Škola patří do sítě speciálních škol a je spádovou školou pro celé okolí Veselí nad Moravou. Je určena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (zdravotně postižení, zdravotně znevýhodnění a sociálně znevýhodnění)³³. Školu tvoří škola praktická (pro žáky s lehkým mentálním postižením) a škola speciální (pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a těžkým mentálním postižením. Součástí je i mateřská škola.
- **Mateřská škola Tyršova**, jejímž zřizovatelem je město Veselí nad Moravou. Má odloučené pracoviště v Zarazicích, Milokošti a ul. 24. dubna.
- **Mateřská škola Hutník**, zřizovatelem je město Veselí nad Moravou.
- **SOŠE a SOU Veselí nad Moravou**, zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Střední odborná škola ekonomická a Střední odborné učiliště Veselí nad Moravou vzniklo sloučením Obchodní akademie, SOU strojírenského a SOU zemědělského ve Veselí nad Moravou. Škola má dvě součásti. SOŠE vyučuje čtyřleté maturitní obory Obchodní akademie a Informační technologie. SOU vyučuje učební tříleté obory Obráběč kovů, Strojní mechanik, Opravář zemědělských strojů, truhlář a dvouletá maturitní nástavba Provozní technika.
- **Základní umělecká škola**, jejímž zřizovatelem je Jihomoravský kraj. ZUŠ Veselí nad Moravou nabízí všechny umělecké obory, které mohou být na tomto typu škol zřizovány. Každoročně je kapacita naplněna na 100 procent.

Celkový počet³⁴ žáků v mateřských školách ve Veselí nad Moravou činil 353. Z toho nejvíce dětí chodilo do MŠ Tyršova – celkem 217. V odloučených pracovištích této školky pak byly počty dětí následující: Zarazice – 25, Milokošť 20 a 24. dubna – 50. Do MŠ Hutník chodilo 78 dětí a do MŠ Kollárova pak 58 dětí.

Celkový počet žáků v základních školách ve Veselí nad Moravou činil 930. Největší počet dětí se vzdělával v ZŠ Hutník (508 žáků, z toho 63 v Milokošti). 347 žáků pak navštěvovalo Církevní základní školu a 75 žáků ZŠ Kollárova.

Jediné středoškolské vzdělávací zařízení na území města Veselí nad Moravou (SOŠE a SOU) navštěvovalo 479 studentů.³⁵

³³ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza školství

³⁴ Údaje o počtu žáků pochází z roku 2013 (k 31. březnu). Nicméně počty dětí v jednotlivých školách se v posledních letech výrazně nemění, vyjma učiliště, kde počet žáků konstantně klesá.

³⁵ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza školství.

Přestože jsme se snažili získat podrobnější data a informace (doplňující dotazník pro ředitele škol) o všech vzdělávacích zařízeních ve Veselí nad Moravou, úspěšní jsme byli jen v případě ZŠ Kollárova, ZŠ Hutník a Církevní základní školy. Z tohoto důvodu jsou následující informace jen za tyto tři školy:

ZŠ Hutník – ve školním roce 2014/2015 eviduje 465 žáků. Průměrný počet na jednu třídu činí 20 žáků. Škola eviduje 5 žáků³⁶ se speciálními potřebami. Odhad počtu žáků z lokalit ohrožených sociálním vyloučením škola neumí stanovit, vedení školy pouze odhaduje, že v rodinách takto ohrožených není taková péče, jako v rodinách běžných, a v důsledku horší péče o děti bývá v těchto rodinách vyšší podíl dětí se speciálními potřebami. Podíl romských žáků odhadují jako velmi nízký, maximálně jedno až dvě děti ve třídě. Škola nabízí jeden vzdělávací program – ŠVP ZV „Klíč k poznání, cesta k vědění“. Důraz je kladen na vlastní výběr žáky a specializaci - diferenciaci v rámci volitelných předmětů. Specializuje se na výuku cizích jazyků, výuku matematiky a informatiky a výuku tělesné výchovy (zaměření házená a kopaná). Do speciálních škol dle informací od vedení školy odchází v průměru jedno dítě za dva roky. Ve školním roce 2014/2015 škola eviduje pouze jednoho individuálně integrovaného žáka. Třídy skupinové integrace ve škole neexistují. Za poslední tři roky povinnou školní docházku nedokončilo pět žáků. Dříve škola disponovala službami asistenta i speciálního pedagoga a psychologa. Kvůli nedostatku finančních prostředků využívá služeb psychologa jen na smlouvu.

ZŠ Kollárova – ve školním roce 2014/2015 eviduje 71 žáků, průměr na třídu pak činí 8 žáků. Jelikož se jedná o speciální školu, jsou všichni žáci se speciálními potřebami. V tomto školním roce navštěvuje školu sedm romských dětí (tj. cca 10 % z celkového počtu). Škola nabízí dva programy: ZŠ praktická – RVP příloha LMP a ZŠ speciální – ŠVP dle RVP ZŠ – I. a II. díl. Škola má třídy skupinové integrace (žáci s jiným typem zdravotního postižení). Za poslední tři roky nedokončili povinné základní vzdělání dva žáci. Škola disponuje službami výchovného poradce, metodika prevence a asistenta (celkem 4).

Církevní základní škola – ve školním roce 2014/2015 eviduje 405 žáků, průměr na jednu třídu je 20 žáků. Školu navštěvuje 34 žáků se speciálními potřebami (4 jsou integrovaní, 5 SVP a 25 se zohledněním vzdělávacích potřeb). Dle odhadu ředitele školy tvoří romské děti cca 2 % žáků. Škola nabízí dva vzdělávací programy, a to: ŠVP pro základní vzdělávání Církevní základní škola a ŠVP pro LMP (pro integrovanou žákyni). Třídy skupinové integrace škola nemá. Celkem 5 žáků za poslední tři roky nedokončilo základní vzdělávání. Škola disponuje službami asistentů pedagoga, speciálního pedagoga a psychologa a školní poradkyně.

³⁶ Dle informací od vedení školy existuje rozdíl mezi skutečným počtem žáků se speciálními potřebami a evidovanými žáky, neboť někteří nemají platné vyjádření (nenavštívili Pedagogicko-psychologickou poradnu). Dále jsou žáci, kteří vykazují speciální potřeby, ale nejsou potvrzeny z PPP. Odhad vedení školy je takový, že skutečný počet žáků se speciálními potřebami se pohybuje od 1-3 % z celkového počtu žáků, tj. asi 12-15 žáků na školu.

Probíhá zde spolupráce s mateřskými školami ve Veselí nad Moravou (pořádání dnů otevřených dveří, vzájemné návštěvy, poskytování informací při přechodu na základní školu, případně i návrat do mateřské školy během první třídy).

Všechny školy by uvítaly více finančních prostředků na asistenty a speciální pedagogy a psychology (na ZŠ Hutník v současné době žádní takoví zaměstnanci nejsou). ZŠ Hutník nabízí konzultace pro žáky zaostávající, přípravu na přijímací zkoušky, přípravu talentovaných žáků na olympiády apod. Problémem bývá účast či spíše neúčast těchto žáků na nabízených aktivitách. Mnohdy chybí spolupráce s rodiči – zajištění účasti žáků na nabízených aktivitách. ZŠ Kollárova poskytuje speciální pomůcky, speciálně-pedagogické metody práce, spolupracuje s dalšími organizacemi, které se zabývají prevencí sociálně patologických jevů – přednášky atd. Církevní základní škola řeší prospěchové a docházkové problémy nabídkou doučování, zapojováním dětí do kroužků, schůzkami s rodiči, zřizováním výchovných komisí a v posledním případě spoluprací s OSPODem.

Všechny tři instituce kladou důraz i na kariérní poradenství. ZŠ Hutník disponuje funkcí výchovného poradce (celoroční práce), předmět pro 9. třídu – příprava na povolání, návštěva Úřadu práce, Veletrhu vzdělávání. ZŠ Kollárova organizuje schůzky žáků a rodičů se zástupci odborných učilišť, dílničky, žáci osmého a devátého ročníku absolvují exkurze do škol, ve kterých po ukončení základní povinné docházky mohou pokračovat ve vzdělávání.

Ani jedna ze škol dosud nemusela řešit závažnější problémy žáků stran návykových látek (pouze problémky s kouřením cigaret). V případě podezření na požívání návykových látek škola kontaktuje rodiče a případně nechá dítě vyšetřit lékařem (dosud žádné pozitivní vyšetření). Nikdo z vedení daných škol není schopen posoudit, kolik žáků je z lokalit ohrožených sociálním vyloučením.

V rámci kvantitativního šetření jsme se ptali respondentů, které služby ve Veselí nad Moravou chybí. Pětina respondentů uvedla, že jim zde chybí pomoc se školou a doučováním jejich dětí. Například mladá matka z bytového domu na Hutníku se vyjádřila následovně:

„Když se jí (učitelky) zeptám, co mám dělat, že bych potřebovala pomoc s doučováním (dítěte), aby se mu věnovala, tak to mi řeknou, že to nemají zaplacené a nemají povinnost se nikomu věnovat.“

V rámci doplňkových hloubkových rozhovorů jsme zjišťovali, zda děti respondentů pravidelně navštěvují vzdělávací zařízení, zda jsou rodiče v kontaktu s pedagogy a jak si děti stojí v rámci dětského kolektivu. Všichni respondenti, kteří mají děti ve věku pro školní docházku, uvedli, že jejich děti mateřské a základní školy navštěvují pravidelně a jsou v kontaktu s pedagogy. S žádnými problémy s diskriminací na základě barvy pleti jsme se při odpovědích ohledně vzdělávání nesetkali.

2.11 Sociálně patologické jevy dětí v rodinách a práce OSPOD

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví města Veselí nad Moravou zabezpečuje přenesený výkon státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, v oblasti sociální péče a některé činnosti ze samostatné působnosti města Veselí nad Moravou.

Početní stav Orgánu SPOD je 7 zaměstnanců a na půl úvazku pracuje vedoucí odboru.³⁷ Město může zaměstnat jen tolik pracovníků, kolik jich je pokryto účelovou dotací MPSV (4 zaměstnanci). Zbytek, tedy 3 zaměstnanci jsou řešeny projektem MPSV do srpna 2015.

Tab. 9: Klienti řešení kurátorem z důvodu:

2012	celkem	Z toho:			
		děti	z toho dívek	mladistvých	z toho dívek
Trestná činnost	18	4	0	14	2
Přestupky	16	-	-	16	2
Výchovné problémy	12	5	-	7	1
2013	celkem	Z toho:			
		děti	z toho dívek	mladistvých	z toho dívek
Trestná činnost	17	5	1	12	1
Přestupky	13	-	-	13	3
Výchovné problémy	9	5	2	4	1

Zdroj dat: Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015.

Tab. 10: Evidenční údaje o skupině a struktuře osob v péči kurátora pro mládež za rok 2012

OSPOD sleduje děti:		Počet návštěv	Počet dětí k 31.12.
v ústavní a ochranné výchově		90	21
ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody		0	0
o něž ve věznici pečují odsouzená nebo obviněná žena		2	1
v péči jiných fyzických osob než rodičů		12	6
nad jejichž výchovou byl stanoven dohled	soudem	2	2
	obecním úřadem	0	0

Zdroj dat: Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015.

Tab. 11: Evidenční údaje o skupině a struktuře osob v péči kurátora pro mládež za rok 2013

OSPOD sleduje děti:		Počet návštěv	Počet dětí k 31.12.
v ústavní a ochranné výchově		71	18
ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody		2	1
o něž ve věznici pečují odsouzená nebo obviněná žena		1	1
v péči jiných fyzických osob než rodičů		3	6
nad jejichž výchovou byl stanoven dohled	soudem	1	1
	obecním úřadem	0	0

Zdroj dat: Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015.

³⁷ Početní stav se řídí vyhláškou MPSV č.473/2012 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Sociální odbor řeší v průměru kolem cca 15 případů orgánu sociálně právní ochrany dětí ročně. Dosud nenařizovali ústavní výchovu z důvodu ztráty bydlení. Takové případy jsou umísťovány do ubytoven, azylových domů či jiných krizových zařízení. V ústavní výchově je v současné době umístěno 14 dětí.

Dle zkušeností úřadu mají rodiny ohrožené sociálním vyloučením problém nejčastěji v nahromadění plateb v krátkém období (především jde o doplatky za energie, služby, vodu a odpady). Dále jsou to zvyšující se ceny za nájem bytu (nejvyšší zaznamenaný byl za 14 000,- za 80 m²), významný problém je i složení jistiny za byt, na který jim úřad práce nepřispěje. Samozřejmě značný vliv má i nízká úroveň platů v regionu. Téměř celý plat padne na nájem, energie a služby. Ti, kteří pracují, mají příjmy stejné nebo nepříliš vyšší jako ti, co pobírají dávky v hmotné nouzi. Dalším důvodem je ohrožení z důvodů neprůhledných podmínek a manipulací u rychlých půjček mimo banky, které v krizi občané vezmou a nejsou schopni poté splácet.

Míra záškoláctví není dle vyjádření sociálního odboru velká, jedná se o jednotlivé případy, asi třetina klientů kurátora pro děti a mládež se dopouští záškoláctví, což je max. do 15 dětí. Odbor si pochvaluje i dobrou spolupráci se školami, policií a soudem. Přestupky, popř. trestné činy jsou řešeny průběžně, ale jedná se jen o jednotlivé případy. Jako hlavní faktory, které způsobují záškoláctví, spatřuje odbor v rodinných problémech, nedostatečné péči rodičů o potomky, nezáměr rodičů o vzdělání, špatnou komunikaci v rodině a v neposlední řadě i závadové působení part.

Ve Veselí nad Moravou poskytuje služby rané péče Středisko rané péče SPRP, dle informací z komunitního plánování sociálních služeb, s OSPODem nijak nespolupracují.

2.12 Bezpečnost

Bezpečnost města Veselí nad Moravou primárně zabezpečují dva aktéři: obvodní oddělení Policie České republiky a Městská policie Veselí nad Moravou. V rámci své kompetence vykonává činnost související s bezpečností také odbor Sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

V březnu tohoto roku město zveřejnilo Plán prevence kriminality města Veselí nad Moravou jakožto základní koncepční dokument pro další směřování a naplňování strategie prevence kriminality na území města v období let 2014 – 2015. Město Veselí nad Moravou tímto dokumentem deklaruje odhodlání vytvářet bezpečné prostředí pro život občanů města a chránit je před kriminálními a protiprávními jevy.³⁸

Policie ČR – je garantem preventivních aktivit na území Jihomoravského kraje v oblasti situační prevence. Policie ČR také zajišťuje opatření organizačního charakteru, tj. větší výskyt policistů na ulici a zhoršování podmínek pro páchání kriminálních deliktů.

³⁸ MÚ Veselí nad Moravou. Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015.

Odpovědnost za implementaci Plánu prevence kriminality má Pracovní skupina pro prevenci kriminality, která je koordinačním, konzultativním a iniciativním orgánem Rady města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality ve Veselí nad Moravou. Pracovní skupina tak představuje základní strukturu pro propojování a koordinaci veškerých subjektů ve Veselí nad Moravou, které mohou prevenci kriminality či jiných sociálně patologických jevů přímo či nepřímo ovlivnit. V čele skupiny stojí manažer prevence kriminality, který byl jmenován Radou města Veselí nad Moravou. Nicméně v praxi se skupina ukazuje jako nefunkční.

Městská policie – hlavním úkolem městské policie je zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku a také se podílet na prevenci kriminality, především přípravou a realizací projektů prevence kriminality, dopravní nehodovosti a rizikového chování. Ve Veselí nad Moravou působí 13 strážníků, velitelem městské policie je str. Rostislav Prax, jeho přímým nadřízeným je starosta města. Město je rozděleno do 11 úseků (ulic a míst), které mají strážníci ve své působnosti.

Služebny jak městské policie, tak Policie ČR sídlí na Masarykově třídě v těsném sousedství městského úřadu. V rámci spolupráce s Policií ČR vykonávají městští strážníci pochůzkovou činnost smíšených hlídek na nočních směnách během víkendů. V rámci prevence provádějí strážníci městské policie sběr použitých injekčních stříkaček a jehel z veřejných prostranství, pořádají přednášky pro seniory a pro mládež (ve spolupráci s DDM Veselí nad Moravou, spojené s dopravní výchovou na Dětském dopravním hřišti) a Dětský den s městskou policií.

„Chtěl bych rozjet projekt na očistu pískovišť, ale neexistuje zařízení, které by vyhledávalo jehly. Hledačka tu jehlu nenajde. Jako když má maminka podezření, tak to prohledáme. Tam se snažíme. Také to můžeme zavřít a provozovatel to musí vyčistit.“³⁹

Ve městě je instalován kamerový systém. Od roku 2012, kdy jej tvořilo devět kamer, došlo k navýšení jejich počtu (v současné době 15 kamer) a dnes zahrnuje nejen centrum města, ale i další lokality (např. nádraží). Uvažuje se také o zprovoznění kamer na sídlišti Hutník.

„Kamer je dost. Je potřeba rozlišit. Kamer máme dost, z toho důvodu, že v podchodu pod nádražím je osm kamer, na malém prostoru. Kamer ostatních je relativně hodně, ale jsou nastavené tak, nemáme stálou službu na kamery, dělá to dozorčí služba. Jestliže by byl nepřetržitý dozor kamer, tak je to něco jiného, ale na to jsou potřeba další 4 lidi. Tím směrem se nebavíme. Vždycky nastavujeme kamery tak, aby se dal použít záznam pro případné trestní jednání.“⁴⁰

Městská policie nemá dostatečnou personální kapacitu, aby u pultu, na který jsou napojeny kamery, měla samostatnou vyčleněnou službu. O záznamy s kamer se tak stará strážník v rámci své denní/noční služby. Zejména jsou pak využívány záznamy z kamer při objasňování přestupků a trestných činů.

³⁹ Rozhovor s velitelem městské policie str. Rostislavem Praxem.

⁴⁰ Rozhovor s velitelem městské policie str. Rostislavem Praxem.

„Má před sebou stěnu, kde je x kamer. To nestíhá sledovat. A je to v přímém přenosu, to okradení. Jsou softwary, které vyhodnocují atypické změny obrazu. To nemáme. Jednou nám tady vykradli Komerční banku, a i přes kameru to nepomohlo.

2.12.1 Obecná charakteristika bezpečnosti ve městě a ve vytipovaných lokalitách

Podle vyjádření velitele městské policie, ale i dalších aktérů je největším problémem ve Veselí nad Moravou majetková trestná činnost – viz tabulka níže. Jak představiteli města, tak samotnými občany je bezpečnost ve městě vnímána jako přiměřená a srovnatelná s okolními lokalitami. Potvrzují to i slova velitele městské policie:

„Obecně, já si nemohu stěžovat. Je to klidné místo, jsme klidnější město.“⁴¹

Tab. 12: Kriminalita (přečiny a zločiny) ve Veselí nad Moravou – evidence Policie ČR

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2010	339	31	2	152
2011	602	73	2	279
2012	206	21	-	112
2013	233	22	3	139

Zdroj dat: Plán prevence kriminality města Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015.

V roce 2011 se vykazovaná kriminalita nápadně zvýšila oproti roku 2010. Ke zvýšené trestné činnosti (především majetkové) docházelo v centru města a v místech s hustším osídlením, převážně na sídlištích, zejména pak na sídlišti Hutník.⁴² V posledních letech se pak situace zlepšila i díky zvýšené pozornosti hlídek městské policie v problémových lokalitách.

Tab. 13: Přehled řešených přestupků Městskou policií Veselí nad Moravou

Přestupky	Řešení	2011	2012	2013
§30 (na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi)	celkem	31	22	2
	Blokově	27	5	1
	Domluvou	4	17	0
	Postoupeno spr. orgánu	0	0	1

Pokračování tabulky na následující straně.

§47 (proti veřejnému pořádku) celkem	celkem	40	86	82
	Blokově	9	2	20
	Domluvou	26	78	49
	Postoupeno spr. orgánu	5	6	13
§46 (stanovené OZV a Nařízením Města)	celkem	39	55	50
	Blokově	30	29	22
	Domluvou	7	22	21
	Postoupeno spr. orgánu	2	4	7
§49 (proti občanskému soužití)	celkem	15	19	21
	Blokově	2	0	0

⁴¹ Tamtéž.

⁴² MÚ Veselí nad Moravou. Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2012 -2013.

	Domluvou	2	7	9
	Postoupeno spr. orgánu	11	12	12
§50 (proti majetku)	celkem	68	67	89
	Blokově	51	38	64
	Domluvou	7	21	17
	Postoupeno spr. orgánu	9	8	8

Zdroj dat: Výroční zpráva Městské policie Veselí nad Moravou za rok 2013.

Problémovým místem je areál bývalých železáren (v těsné blízkosti centra za nádražím), který není dostatečně hlídán a dochází tam ke krádežím materiálu. V centru města pak jde o lokalitu u místního Kauflandu (podchod), kde se koncentrují bezdomovci a bytový dům na Hutníku. Problémovými lokalitami jsou také ubytovny, kde se někdy nacházejí osoby podezřelé z páchání majetkové trestné činnosti. Z pohledu samotných respondentů není bezpečnost vnímána jako zásadní problém. Paradoxně si sami stěžují na hluk (Hutník). Spolupráce s městskou policií funguje dle jejich vyjádření dobře, včetně vzájemné komunikace. Jeden ze strážníků je romské národnosti, je příbuzným rodiny z Hutníku a sám velitel městské policie si jeho práci pochvaluje.

„Myslím si, že může mít u nich autoritu. Jsou příbuzní, to něco znamená. Není to takový mladý kluk, ušák, myslím, že tam slovo má.“⁴³

Problémy ve městě a ve vytipovaných lokalitách (především Hutník) představují uživatelé drog. Například v bytovém domě na Hutníku jsou dle našich poznatků dva narkomani. Sami obyvatelé tohoto domu uživatele drog vnímají jako největší problém.

„Stahují se sem ze Slovenska. Bojíme se chodit ven s malými dětmi. (...) Jsou tady v jednom vchodě přímou pode mnou. Chodí sem feťáci v noci, to nijak nezměníme.“⁴⁴

Ve městě se nachází překvapivě vysoký počet heren. Dle informací od Městské policie je na území města 22 provozoven s výherními automaty – viz tabulka. Je to dáno především vstřícnou politikou města, která z výherních automatů získává značnou část peněz do rozpočtu města. Peníze jsou pak použity na financování sportovních a kulturních aktivit.

V období 2001 - 2011 město z loterií, automatu a terminálu získalo 44 mil. Kč, tj. 4 mil. Kč ročně. To odpovídá 50 % výdajů z vlastních zdrojů na spolufinancování kultury nebo oprav a provozu sportovních zařízení.⁴⁵

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Rozhovory s respondenty - Hutník

⁴⁵ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza zdravotnictví a sociální péče

Tab. 14: Seznam provozoven s výherními automaty na území města Veselí nad Moravou

	Název provozovny		Název provozovny
1	Pivnice U Petra	12	Bowling Hall
2	U Andrášků	13	Hospoda U 100
3	Herna Slávia	14	Restaurace Marie
4	Černohorská Beerstube	15	Herna 33
5	Atlantida	16	Herna Na Lapači
6	Hotel	17	RYO
7	Restaurace Hutník	18	Tipgames Masarykova 132
8	Familia	19	Herna Joker
9	Royal Club	20	Tropic Masarykova 116
10	FC bar Svatoplukova	21	Zarazická hospoda
11	Club Bonwer Svatoplukova	22	Bar Zarazičanka

Zdroj dat: Informace od Městské policie Veselí nad Moravou

Městská policie spolupracuje s úřadem práce při odhalování příjemců dávek, kteří hrají na automatech. V takovém případě pak příjemce dávek dostává část dávek ve formě poukazů na jídlo. Respondenti na Hutníku a ubytovnách nezmiňují problém heren jako závažný.

„Tak to nemám zkušenost s tím. Tady hraje asi fakt těžko někdo. Fakt ne.“⁴⁶

Naopak z dalších lokalit, jako je například sídliště Chaloupky, respondenti gambling zmiňují jako vážný problém:

„Jsou tam (herny). Moc jich tam je. Skoro každý tam hraje, je to město.“⁴⁷

Výherní automaty sice nejsou koncentrovány v jednom místě, naopak jsou rozptýlené po celém městě, ale velká část z nich se nachází v problémových lokalitách. Například hned vedle bytového domu na Hutníku je Restaurace Hutník s několika výherními automaty.

⁴⁶ Doplnkový rozhovor s pánem z ubytovny DAWID.

⁴⁷ Doplnkový rozhovor s obyvatelem sídliště Chaloupky.

3. Specifická studie – Bydlení

Nedílnou součástí situační analýzy města Veselí nad Moravou je následující specifická studie zaměřená na bydlení, a to především ve vytipovaných lokalitách, kde žijí osoby ohrožené sociálním vyloučením. Zaměřili jsme se nejen na standard osob žijících v těchto lokalitách, ale také na bytovou politiku města a možnosti bydlení, které jsou ve městě dostupné.

3.1 Domovní fond a bytová politika města

Data o domovním fondu na území města Veselí nad Moravou poskytuje poslední sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) z roku 2011. K tomuto období (jaro 2011) bylo ve Veselí nad Moravou 1932 domů, z toho obydlených je 1731. Obydlených bytů v roce 2011 bylo 4388.

Tab. 15: Domovní a bytový fond města Veselí nad Moravou

		Počet	%
Domy obydlené celkem		1932	100
Z toho:			
Druh domu	Rodinné domy	1696	87,78
	Bytové domy	201	10,4
Vlastník domu:	Fyzická osoba	1420	73,49
	Obec, stát	42	2,17
	Bytové družstvo	25	1,29
	Spoluvlastnictví vlastníků bytů	144	7,45
	Ostatní	301	15,57
Byty obydlené celkem		4388	100
Z toho:			
Druh domu	Rodinné domy	1659	37,8
	Bytové domy	2645	60,27
Právní důvod užívání bytu	Ve vlastním domě	1397	31,83
	V osobním vlastnictví	1347	30,69
	Nájemní	748	17,04
	Družstevní	497	11,32
	Ostatní	399	9,09

Zdroj dat: SLDB 2011, vlastní úprava.

Z výše uvedených dat vyplývá, že domovní fond města Veselí nad Moravou tvoří z převážné části rodinné domy (88 %). Majoritním vlastníkem domů také není město, ale fyzické osoby (73,5 %). **Z celkového počtu bytů v roce 2011 je 406 neobydlených (8,5%),** z celkového počtu domů v roce 2011 je neobydlených 201 (10,4 %). Ve městě převažují byty v osobním vlastnictví a kvalita bytového fondu se v posledních letech výrazně zlepšila. Přes 70 % bytů prošlo rekonstrukcí.⁴⁸

⁴⁸ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou. Analýza stavebního vývoje.

Bytová politika města je od počátku 90. let stále stejná: co nejvíce bytů privatizovat. Diskuse na úrovni politického vedení města se vede pouze nad počtem sociálních bytů, které by město dále držet ve svém vlastnictví (blíže v podkapitole Sociální bydlení). Takový typ bydlení byl ve své většině postaven v letech 2004 až 2010 pomocí státních či jiných dotací. Během těchto osmi let město postavilo 135 převážně malometrážních bytových jednotek.⁴⁹

Sociální bytová politika, tak jak byla formulována a prováděna městem, ale nenaplnila očekávání představitelů města. Ta byla totiž taková, že lidé, kteří se dostanou do tíživých sociálních problémů a využijí tento bytový fond, se po vyřešení takové situace přestěhují do normálních bytů. V praxi se ale takové „přechodné bydlení“ stalo pro drtivou většinu nájemců trvalým řešením. To samé se v podstatě stalo i v případě tzv. startovacích bytů pro mladé rodiny s dětmi. Počet takových rodin byl velmi malý, a tyto byty jsou spíše využívány pro dlouhodobé bydlení, a to i vícečetnými rodinami.⁵⁰

3.2 Sociální bydlení v letech 1991 – 2010

V letech 1996 až 2010 město odprodalo ze svého bytového fondu zájemcům 617 bytových jednotek a zároveň nechalo postavit 135 malometrážních bytových jednotek určených pro sociální bydlení. V roce 2011 dále vlastní 32 bytů na území města, které zbyly z privatizace bytového fondu.⁵¹ V roce 2015 je město majitelem 170 bytových jednotek. Vývoj výše nájmů jednak vlivem inflace, tak politikou deregulace se za posledních 15 let více jak zdvojnásobil. Náklady města vložené do výstavby sociálního bydlení se tak začaly rychle vracet a ekonomická situace sociálního bytového fondu je tak v současné době stabilizovaná. Na druhé straně tím došlo k vyrovnání ekonomické náročnosti sociálního bydlení s vlastníky, kteří si koupili byt od města, ceny za bydlení se začaly přibližovat k cenám družstevních bytů. Nájemné za bydlení v sociálních bytech je však stále menší než bydlení v družstevních domech. Určitá část obyvatel družstevních nebo nájemních bytů s vyšším nájemem, kteří se dostávají do sociálních potíží, tyto sociální byty přes nižší náklady nakonec nevyužívá (např. kvůli časové prodlevě před přidělením bytu, velikosti sociální bytů, neboť jsou zpravidla malé).⁵²

Ve stávajících městských bytech je nájem dle vyhlášky 42 Kč za m², což představuje poměrně vysoké ceny za užívání bytu ve Veselí nad Moravou (pokud není započítána cena za pořízení bytu). Např. ve dvou stejně velkých bytech ve stejném obytném domě platí vlastník měsíčně

⁴⁹ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza přímé podpory města sociální výstavbě.

⁵⁰ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza přímé podpory města sociální výstavbě.

⁵¹ Na začátku roku 2015 bylo město majitelem 170 bytů.

⁵² Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza přímé podpory města sociální výstavbě.

do fondu oprav 1600,- Kč, nájemník platí nájem 2500,- Kč (město odvádí odpovídající částku do fondu oprav).

3.3 Pravidla přidělování městských (sociálních bytů)

O přidělení bytu z městského bytového fondu (reálně se jedná o sociální bydlení)⁵³ rozhoduje Rada města na základě doporučení Sociální a zdravotní komise města. Jejím předsedou byl místostarosta Kolařík, nyní je předsedkyní Jana Žádníková, dalšími členy jsou vesměs lékaři a lidé zabývající se sociální a zdravotní tematikou.

Žadatel podá žádost spolu s čestným prohlášením, ve kterém uvede, zda bude žádat o snížené nájemné. Následně je zařazen do evidence žadatelů o městský byt. Pořadník takových uchazečů určuje Sociální a zdravotní komise města. Pokud ale splní kritéria, přidělují se byty dle pořadníku. V současné době se připravuje změna pravidel přidělování bytů tak, aby více vyhovovaly požadavkům. Změnu pravidel vysvětluje předsedkyně zdravotní a sociální komise Jana Žádníková:

Dosud to bylo podle data podání, a tak to postupovalo. Ale zjistili jsme při posledním přidělování bytů, že dochází k tomu, že osoba, která má například dvě děti, a teď na ni přijde řada v pořadníku, má dostat garsonku. A ta osoba řekne, že je to pro ni malé. Tak jsme si říkali, že to nesplňuje účel a že bysme měli vytvořit nová pravidla, kritéria, třeba bodový systém, kterého bysme se při příjmu žádostí drželi. Jestli má trvalé bydliště ve Veselí nad Moravou, jestli žije s partnerem, jestli má děti.“

Žadatel nesmí mít žádné dluhy vůči městu. Komise při svém rozhodování zejména zohledňuje následující skutečnosti:

- a) **Běžný nájemní byt** - zda je žadatel v nepříznivé sociální situaci, zda pečuje o nezaopatřené děti;
- b) **Byt v domě zvláštního určení – Dům s pečovatelskou službou** - zda má přiznaný starobní důchod či invaliditu, přihlíží k jeho zdravotnímu stavu, k osamělosti žadatele a jeho sociální situaci, k vhodnosti dosavadního bydlení, k trvalému bydlišti;
- c) **Hutník 1747–1750** – zda je žadatel v nepříznivé sociální situaci⁵⁴ a nemůže si zajistit bydlení jinou cestou, zda je žadatel příjmově vymezenou osobou ve smyslu nařízení vlády č. 146/2003 Sb., celková sociální situace, nezaopatřené děti;
- d) **Byty vybudované pomocí státní dotace** – zda je žadatel v nepříznivé sociální situaci a nemůže si zajistit bydlení jinou cestou, celková sociální situace, nezaopatřené děti.⁵⁵

⁵³ Město ještě disponuje tzv. školskými byty. Ty jsou ale přidělovány jen na dobu určitou.

⁵⁴ Sociálně potřebný žadatel o byt je vymezen Pravidly pro uzavírání nájemních smluv k bytům ve vlastnictví města Veselí nad Moravou. Dostupné z: http://www.veseli-nad-moravou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=595716

U tohoto typu bydlení je kritérium, kolik nabídne žadatel za metr čtvereční. V podstatě jsou tyto byty určeny jen pro osoby v tíživé bytové situaci (tím se liší od bytů na Hutníku). Například jde o byty v ulici Benátky, kde musí žadatel při uzavření smlouvy zaplatit tříměsíční kauci.⁵⁶

Nájemní smlouva je pak s žadatelem uzavírána jménem společnosti VESBYT⁵⁷ s.r.o., a to na základě rozhodnutí Rady města Veselí nad Moravou.

V současné době o městský byt žádá 20 žadatelů, od umístění do Domu s pečovatelskou službou pak 15 žadatelů. Počet žádostí je v posledních letech víceméně stejný.

„A my, když se něco uvolní, tak si ten seznam vezmeme. A ten, kdo se jeví Komisi jako nejpotřebnější, toho tam dáme. Opravdu si myslím, že to funguje. Že by se tam někdo chtěl propašovat, to ne. Rada vždycky, i když jsme měli pochybnosti u jednoho pána, kterého nám ta Komise dala, ale nakonec Rada za ty čtyři roky respektuje názor té Komise a nezasahuje do toho. To je ověřitelné v zápisu, že se to neděje.“⁵⁸

3.4 Přehled sociálního bydlení v majetku města Veselí nad Moravou:

Bytový dům Milokoš č. p. 31 – relativně nový dům postavený za účelem startovacích bytů pro mladé rodiny s dětmi. Nachází se v něm deset bytových jednotek.

Bytový dům Benátky č. p. 31 – také relativně nový dům postavený za účelem startovacích bytů pro mladé rodiny s dětmi. Nachází se v něm deset bytových jednotek.

Popovodňové rodinné domy Milokoš – deset rodinných domů postavených po povodni v roce 1997. V současné době jsou tyto rodinné domy již prodány.

Bytový dům Hutník č. p. 1747–50 – zhruba deset let staré bytové řadové domy na sídlišti Hutník.

DPS – Dům s byty s pečovatelskou službou – jedná se o objekt s 50 bytovými jednotkami postavený v roce 1994 ze státní dotace. Na počátku bylo bydlení poskytováno i pro invalidní důchodce. Nyní je snahou ubytovávat jen starší soběstačné osoby. V objektu byl zpočátku velmi nízký nájem (16 Kč/m²), který byl postupně zvýšen na 32 Kč/m².

Rozvoj sociálního bydlení je v kompetenci odboru majetku a investic města Veselí nad Moravou. Po výstavbě jsou objekty předávány do správy společnosti VESBYT s.r.o.

⁵⁵ MÚ Veselí nad Moravou. Pravidla pro uzavírání nájemních smluv k bytům ve vlastnictví města Veselí nad Moravou.

⁵⁶ Rozhovor s Janou Žádníkovou, předsedkyní sociální a zdravotní komise města.

⁵⁷ VESBYT, s. r. o. na základě mandátní smlouvy s městem vykonává správu bytů v majetku města. Předsedou dozorčí rady společnosti je místostarosta dr. Kolář.

⁵⁸ Rozhovor s místostarostou Veselí nad Moravou PhDr. Petrem Kolaříkem, PhD.

VESBYT spolupracuje se sociálním odborem města v oblasti koordinace práce s dlužníky. Dle vyjádření vedoucího odboru sociálních věcí a zdravotnictví, dostane-li se nájemce do problémů s úhradou za nájem (dlužné tři nájem) a služby, informuje VESBYT odbor sociálních věcí a zdravotnictví. Ten se snaží ve spolupráci s VESBYTEM vstoupit s dlužníkem do jednání. Dle jejich zkušenosti je práce s dlužníky zdoluhavá a málo efektivní. S dlužníkem je uzavřen splátkový kalendář. Velmi často, i když se podaří situaci vyřešit, po čase dluhy opět vznikají a splátkové kalendáře často nejsou dodržovány. V obecné rovině pak není dále s dlužníkem prodloužena nájemní smlouva. Pracovníci odboru sociálních věcí a zdravotnictví vidí jako neefektivní spolupráci s úřadem práce, neboť ten není ochoten pomoci s úhradou nedoplatků na energie ve formě mimořádné pomoci.

3.5 Bydlení ve vytipovaných lokalitách

Lidé nacházející se v tíživé sociální situaci, resp. lokality ohrožené sociálním vyloučením ve městě Veselí nad Moravou zahrnují i další místa, než výše zmíněný bytový fond města určený pro sociální bydlení. V rámci dotazníkového šetření o kvalitě a podmínkách bydlení ve vytipovaných lokalitách jsme se zaměřovali především na standard bydlení (velikost, vybavení bytů) a problémů spojených s bydlením.

Tab. 16: Právní důvod užívání bytu (absolutní četnosti)

		Celkem	Osobní vlastnictví	Nájemní byt	Podnájem	Smlouva o ubytování v ubytovacím zařízení	Jiný důvod užívání bytu	Bez odpovědi
Lokalita	Sídliště Hutník	20	0	16	4	0	0	0
	Benátky	4	0	4	0	0	0	0
	Chaloupky	4	1	2	1	0	0	0
	ubytovna Dawid	7	0	0	0	7	0	0
	ubytovna Kollárova	6	0	0	0	6	0	0
	penzion Eva	3	0	0	0	3	0	0
	Zarazice	3	0	2	1	0	0	0
	bez domova	3	0	0	0	0	1	2
Etnicita	romská	27	1	22	4	0	0	0
	neromská	23	0	2	2	16	1	2

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Z tabulky je patrné, že převažuje nájemní bydlení, případně podnájem, a to jak na Hutníku, tak v dalších lokalitách. Výjimkou jsou pak logicky ubytovny, kde se jedná o smlouvu o ubytování v ubytovacím zařízení. Z padesáti respondentů pouze jedna osoba má byt

v osobním vlastnictví. Na Hutníku a dalších lokalitách kromě jedné osoby mají všichni uzavřenou smlouvu na dobu neurčitou. Na ubytovnách pak všechny šetřené osoby mají smlouvu na dobu určitou, jedná se o smlouvy na období v rozmezí 12–80 měsíců (jedna osoba má uzavřenu smlouvu jen na půl roku).

Ve srovnání s kvalitou bydlení na území města obecně je pro vytipované lokality charakteristická snížená kvalita bydlení.

Tab. 17: Velikost bytů ve vytipovaných lokalitách

		Celkem	Do 40 m ²	40 – 60 m ²	60 – 80 m ²	Bez odpovědi
Lokalita	Sídlíště Hutník	20	1	19	0	0
	Benátky	4	4	0	0	0
	Chaloupky	4	2	2	0	0
	ubytovna Dawid	7	7	0	0	0
	ubytovna	6	6	0	0	0
	penzion Eva	3	3	0	0	0
	Zarazice	3	2	0	1	0
	bez domova	3	0	0	0	3
Etnicita respondenta	romská	27	9	17	1	0
	neromská	23	16	4	0	3

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Drtivá většina bytů má velikost do 60 m². Pouze jeden respondent uvedl velikost bytu v rozmezí 60 až 80 m². Nejčastěji se jedná o jednopokojové byty (72 %) a dvoupokojové byty (20 %).

Vlastní kuchyň, vlastní koupelnu a sociální zařízení má 33 domácností, což je 66 % z nich. Zbýlých 34 % pak tvoří ubytovny a započteny jsou také 3 respondenti bez domova. Všechny bytové jednotky (včetně ubytoven) jsou vybaveny plynovou přípojkou a tekoucí teplou vodou. Na ubytovnách se ale jedná o společná sociální zařízení.

Penetrace internetu je v případě vytipovaných lokalit poměrně vysoká. Připojení k internetu má 50 % domácností, osobní počítač pak uvádí 42 % z nich. Pokud se zaměříme jen na ubytovny, tak připojení k internetu uvádí pouhých 25 % z nich, a to pouze na ubytovně Kollárova. Vyšší počet připojení k internetu než samotných počítačů bude zřejmě dán používáním tzv. chytrých telefonů či tabletů.

V rámci dotazníkového šetření jsme se také zaměřovali na problémy, které obyvatele vytipovaných lokalit trápí v souvislosti s jejich bydlením.

Tab. 18: Vybrané problémy spojené s užíváním bytů ve vytipovaných lokalitách

Problém	Počet domácností	% domácností
Špatný stavební stav	8	16
Vlhkost v bytě, plíseň	7	14
Tmavý byt	1	2
Malý byt	23	46
Problémy s hlukem	23	46
Znečištěné okolní prostředí	2	4
Vandalství, kriminalita v okolí	17	34
Parazitě, hmyz	7	14

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Z výše uvedených dat vyplývá, že největším problémem, který trápí obyvatele vytipovaných lokalit, je **velikost jejich bydlení a problémy s hlukem** jak v domě, tak v okolí (téměř 50 %). Závažným problémem pak ještě je kriminalita v místě bydliště (17 %). Jestliže si data rozdělíme na bytový dům na Hutníku a ostatní, pak vidíme, že **problémy se špatným stavebním stavem trápí především obyvatele Hutníku** (87,5 % z nich). V případě vlhkosti a plísně v bytě jde pak pouze o Hutník. Velikost bytu trápí rovnoměrně jak obyvatele Hutníku, tak ubytoven. Podobné je to i v případě hluku z domu či ulice.

Problémy s výskytem plísní v několika bytech v bytovém domě na Hutníku potvrzuje i VESBYT. Zatím nemá vyhodnoceno, zda jde o nějakou objektivní závadu či o špatné užívání ze strany nájemníků. V roce 2013 zde byl hlášen zvýšený výskyt mravenců, což bylo řešeno běžným postřikem.

V bytovém domě na Hutníku je 8 rodin dávek pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení). V Benátkách se jedná o pět takových rodin. V rámci celého ORP Veselí nad Moravou je v patrný nárůst počtu vyplácených dávek pomoci v hmotné nouzi – viz kapitola 2.7.

3.6 Problém bezdomovectví ve Veselí nad Moravou

Podat detailní přehled o počtu osob bez domova na území města Veselí nad Moravou je obtížné. Představitelé města nevnímají bezdomovectví ve městě jako zásadní problém, nýbrž jako nedílnou součást soudobé společnosti. **Co se týče odhadu osob bez domova, zásadně se rozcházejí.** Například velitel městské policie jejich počet odhaduje kolem deseti. Odhad pracovníce Charity je ovšem pětinasobný. Žádná detailnější evidence osob bez domova ale neexistuje. V podstatě se lze pouze spolehnout na odhad místní Charity, která osobám bez

domova jednou za rok nabízí potravinový balíček a proplacení cesty do místa trvalého bydliště⁵⁹, a odhad sociálního odboru města.

„Ano, ti bezdomovci u nás mají nárok na potravinový balíček, nějaké oblečení a jízdenku do místa trvalého bydliště. Toto je jednou ročně s tím, že když je fakt zima, nebo když zavolají z města. Není to tak, že jim dáme jednou a hotovo, že přes to nejede vlak. Ale spíše se tomu bráníme, oni si na to snadno zvyknou. Ta situace musí být vyhrocená. Vedeme si tady z toho důvodu evidenci, aby se to neopakovalo, tak si to zapisujeme.“⁶⁰

Takový potravinový balíček (v hodnotě cca 150 Kč) dostalo v roce 2014 89 osob (2013 – 74 osob, 2012 – 68 osob, 2011 – 42 osob). Přestože se čísla každým rokem zvyšují, pracovníci Charity si nemyslí, že by se počet osob bez domova ve Veselí nad Moravou dramaticky zvyšoval, ale že dochází k tomu, že si o možnosti vyzvednout potravinový balíček tito lidé mezi sebou řeknou. To může potvrzovat i počet zaplacených jízdenek do místa trvalého bydliště, který je v posledních třech letech relativně stejný (2014 – 17 osob, 2013 – 15 osob, 2012 – 16 osob, 2011 – 22 osob).

Vodítkem ale také může být evidence osob v péči sociálního kurátora pro dospělé:

Tab. 19: Evidence osob v péči sociálního kurátora za roky 2012 a 2013

2012	Počet osob	2013	Počet osob
občané bez přístřeší – přechodně ubytovaní	45	občané bez přístřeší – přechodně ubytovaní	68
občané bez přístřeší – neubytovaní	8	občané bez přístřeší – neubytovaní	12

Zdroj dat: Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015.

Osoby bez domova, které se dlouhodobě zdržují na území obce, zpravidla mají trvalé bydliště na městském úřadě. Trvalé bydliště na úřadě mají ale i další osoby, zpravidla jde o takové jedince, kteří mají obavy ze zadlužení některého člena rodiny a nebezpečí exekuce či z jiných důvodů. Jejich počet v posledních letech kontinuálně narůstá. V roce 2013 mělo trvalé bydliště na městském úřadě ve Veselí nad Moravou 423 osob.⁶¹

Odhad pracovníku Charity a sociálního odboru ohledně počtu osob bez domova v rámci Veselí nad Moravou je následující:

Osoby bez střechy nad hlavou: cca 15

Osoby bez bytu (vesměs bydlí na ubytovnách): cca 40

⁵⁹ Jízdenka je poskytována do místa trvalého bydliště, ale pokud je to potřeba, či na vyžádání sociálního odboru, vystavuje Charita jízdenku např. i kvůli nástupu do azylového domu, výkonu trestu, k soudu atp.

⁶⁰ Rozhovor se sociální pracovnící Charity Terezou Šašínkovou.

⁶¹ Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza přímé podpory města sociální výstavbě.

Osoby žijící v nevyhovujícím bydlení: cca 25⁶².

Z toho zhruba 45 osob má trvalé bydliště ve Veselí nad Moravou, zhruba 35 osob v ORP a zbylých cca 25 osob na jiných místech republiky (Železný Brod, Most, Vážany, Brno, Praha, Chrudim, Ořechov, Hanušovice, Pardubice, Horažďovice, Čadca...).

Lidé bez domova se koncentrují především kolem místního Kauflandu, dříve v parčíku u Městského úřadu (kde ale byla nainstalována kamera městské policie) a kolem budovy nádraží.

Otázka bezdomovectví není ve Veselí nad Moravou politickým tématem. **Vzhledem k neexistenci nízkoprahového kontaktního zařízení a možnosti osoby bez domova někde ubytovat, jsou tito lidé odsouváni mimo území města.** Ať už jde právě o program Charity, která jim zaplatí jízdenku do místa trvalého bydliště, nebo snahu osoby bez domova umístit do příslušných zařízení v jiných městech. Přestože geograficky blíže jsou zařízení v Kyjově a Hodoníně, sociální odbor města v tomto lépe spolupracuje s azylovými domy v Uherském Hradišti a Starém Městě u Uherského Hradiště⁶³, kde jsou vstřícní při přijímání dalších klientů.

3.7 Náklady na bydlení ve vytipovaných lokalitách

Podle výsledků našeho šetření ve vytipovaných lokalitách dosahují náklady na bydlení v průměru 9126 Kč (včetně nákladů na energie). Samotné náklady čistě na nájemné pak činí v průměru 3557 Kč.

Tab. 20: Náklady na bydlení ve vytipovaných lokalitách celkem (včetně ubytoven)

	Náklady domácnosti na bydlení celkem	Čisté nájemné	Služby spojené s nájmem	Elektřina	Fond oprav
Počet	50	50	34	35	50
Neplatí	0	0	16	15	0
Průměrná výše	9126,00	3557,00	480,88	382,86	10,00

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

V rámci šetření jsme mapovali situaci ohledně bydlení také na třech ubytovnách. Jedná se o ubytovnu DAWID u nádraží, ubytovnu Kollárova a Penzion Eva na Masarykově třídě.

Tab. 21: Náklady na bydlení na ubytovnách

⁶² Odhad za zimu 2014/2015, počet takovýchto osob bude v letních měsících pravděpodobně vyšší.

⁶³ Počet takových případů se nám nepodařilo zjistit, lze ale vycházet z počtu zaplacených jízdenek veselskou Charitou – mezi 15 až 22 osobami ročně.

	Náklady domácnosti na bydlení celkem – průměr (Kč)	Čisté nájemné (Kč)
Ubytovna DAWID	6771	3500
Ubytovna Kollárova	8183	3300
Penzion Eva	6833	3300

Zdroj dat: Vlastní kvantitativní šetření, n=50 respondentů.

Porovnáme-li náklady na nájem (bez plateb za služby a energie) jak v městských bytech, tak na ubytovnách, jejich výše je v podstatě stejná.

4. Identifikované potíže v obci a možnosti participace

4.1 Diskurz

Z našeho šetření vyplývá, že problém s lokalitami ohroženými sociálním vyloučením (především bytový dům na Hutníku) ve Veselí nad Moravou není oficiálně vnímán etnicky. Nicméně při neformálních rozhovorech s lidmi z Veselí nad Moravou i některými zástupci institucí je patrné, že většinová představa o problémových osobách je etnicky podmíněná.

Samotnou situaci v rámci lokalit ohrožených sociálním vyloučením (vyjma některých obyvatel sídliště Hutník) lidé ve Veselí nad Moravou nevnímají nijak vyhrcozeně, zvláště pak ve srovnání s jinými místy v regionu.

Přesto ale je patrné, že si vedení města uvědomuje současnou situaci a možné problémy, které by do budoucna mohly vzniknout, pokud se věcem nechá volný průběh. Je ale nutné vzít v potaz, že pohledy na způsoby řešení ze strany vedení města jsou různé a do jisté míry podmíněné stranicky⁶⁴. V tomto smyslu lze vnímat i přístup vedení města k sociálně ohroženým obyvatelům jako spíše liberální, tj. akcentování vlastní odpovědnosti.

4.2 Zdroje napětí a vzájemné vztahy

Problémy mezi většinovým obyvatelstvem Veselí nad Moravou a obyvateli vytipovaných lokalit se nejmarkantněji projevují na sídlišti Hutník. Okolní obyvatelé bytového domu se sociálními byty si opakovaně stěžují na hluk jeho nájemníků. Sami jsme byli svědky malého incidentu popisovaného výše. Obyvatelé domu si tento problém uvědomují, ale dávají jej za vinu přístupu okolních obyvatel a následně i města, které demontovalo všechna místa, kde mohli obyvatelé z domu trávit volný čas (lavičky). Městská policie také eviduje větší množství výjezdů kvůli stížnostem na hluk. Přesto ale dle slov velitele městské policie se situace i díky práci městské policie v posledních letech na Hutníku zlepšila:

„Spíš bych řekl, že to bylo o dva roky zpátky horší. My jsme tam zaměřovali (na Hutník) pozornost a hlavně se bavíme o veřejném pořádku před budovou. Tak to se zlepšilo. Přes léto to nebylo takové, jak to bývalo dřív. Trošku jsme to potlačili, ale nezmizelo to.“

Dle vyjádření místostarosty Koláře se plánuje v okolí bytového domu instalace kamerového systému a následně i znovuoobnovení relaxačních zón (laviček). Služby města Veselí také plánovaly postavit v blízkosti bytového domu altán. Zatím ale kvůli odporu okolních obyvatel k jeho realizaci nedošlo.

⁶⁴ Ve Veselí nad Moravou dlouhodobě tvoří koalici ODS, TOP 09 a KDU-ČSL v čele se starostou právě za ODS. Jde tedy o středopravou koalici.

Druhým faktorem a zdrojem napětí je obecná představa okolních obyvatel, že v domě žijí příjemci sociálních dávek, kteří nechtějí pracovat. A opačně, sami obyvatelé pocítují ze strany sousedů negativní naladění až projevy rasismu právě z těchto důvodů.

Třetím faktorem souvisejícím s etnicitou je diskriminace při hledání práce. Vesměs všichni romští respondenti zmiňují, že když už se jim podaří získat nabídku na pracovní místo, kvůli jejich barvě pleti ji obvykle nedostanou. Pokud se takové jednání opakuje, začíná se u uchazečů o zaměstnání projevovat rezignace. Takové jednání potvrzuje i místní Úřad práce.

Dost možná nejzásadnějším problémem je pak vysoká míra nezaměstnanosti jak v rámci města, tak celého regionu. Jako perspektivní do budoucna se jeví areál bývalých železáren (dnes patří podnikateli dr. Z.), který dosud leží víceméně ladem. Město by rádo do budoucna z této lokality učinilo průmyslovou zónu. Jednání s dr. Z. ale zatím nikam nevedou.

Není bez zajímavosti zmínit, že při prvním kontaktu s obyvateli bytového domu na Hutníku jsme byli nařčeni z podvodného jednání a několik obyvatel volalo na městskou policii i samotnému místostarostovi Kolaříkovi (situace se následně vysvětlila a šetření mohlo probíhat). Ukázalo se tak, že obyvatelé bytového domu na Hutníku mají možnost přímé komunikace s městskou policií i vedením města (a zároveň těmto institucím důvěřují).

4.3 Zdroje sociálního vyloučení

Za zdroje sociálního vyloučení (ohrožení) v kontextu města Veselí nad Moravou lze považovat následující:

- růst zadluženosti domácností a zhoršování schopnosti dluhy splácet
- nezaměstnanost a prohlubující se závislost na sociálních dávkách
- sestěhovávání sociálně slabých domácností do městských domů (Hutník, dříve Benátky) – což je negativní důsledek dřívější dotační politiky a privatizace bytového fondu města
- neschopnost získat vyšší vzdělání
- stigmatizace, znevýhodnění na základě etnické příslušnosti (Hutník) v pracovním životě
- nedostatek efektivních nástrojů města při řešení sociální a ekonomické situace obyvatel

5. Závěry a doporučení

Na základě našeho šetření na místě, rozhovorů se zástupci klíčových institucí města, dotazníkového šetření ve vytipovaných lokalitách a doplňkových rozhovorů můžeme potvrdit vstupní předpoklad, že ve Veselí nad Moravou zatím neexistují lokality sociálně vyloučené, ale pouze lokality ohrožené sociálním vyloučením. Nejviditelnějšími místy jsou městský bytový dům na Hutníku a tři ubytovny pro sociálně slabé obyvatele. Velkým a zatím neřešeným problémem je bezdomovectví, byť jej téměř nikdo z vedení města nevnímá jako palčivý problém.

Zároveň je třeba upozornit, že **ve Veselí nad Moravou nelze problém zužovat převážně na romské obyvatele**. Byť v bytovém domě na Hutníku dle našich zjištění je zhruba polovina obyvatel romské národnosti, v ostatních lokalitách tvoří menšinu (zejména ubytovny).

Zaměříme-li se na obyvatele objektů, které jsme vytipovali a zkoumali, můžeme z hlediska projevů sociálního vyloučení (ohrožení soc. vyloučením) konstatovat několik faktů:

- vysokou míru nezaměstnanosti
- vysoký podíl zadlužení
- vysoký podíl příjemců sociálních dávek
- vysoký podíl osob se základním vzděláním jako nejvyšším dokončeným

Region Hodonínska i samotné Veselí nad Moravou je dlouhodobě sužováno vysokou mírou nezaměstnanosti, byť se v posledních letech s ekonomickým oživením situace i zde zlepšuje. Velkým příslibem do budoucna pro Veselí nad Moravou i jeho okolí může být rozvoj areálu bývalých železáren (45 hektarový, zasítovaný pozemek) - pokud se podaří pokročit v jednáních se současným majitelem - jakožto průmyslové zóny.

Nezaměstnanost ve vytipovaných lokalitách ve Veselí nad Moravou se pohybuje mezi 70 až 90 procenty. Z našeho šetření vyplývá, že osoby z lokalit ohrožených sociálním vyloučením chtějí získat práci, ale potýkají se jak s nedostatkem pracovních příležitostí, nedostatečnou kvalifikací, v případě Romů pak s rasovou diskriminací, tak s diskriminací v případě matek a samoživitelek, s nulovou možností pracovat na částečný úvazek. **Spolupráce Úřadu práce a Služeb města Veselí se jeví jako dobrý příklad aktivní politiky zaměstnanosti.**

Příjem ze zaměstnání ve vytipovaných lokalitách uvedlo jen 10 % respondentů. Drtivá většina obyvatel vytipovaných lokalit tak pobírá sociální dávky (příjem z práce tzv. na černo uvedlo naprosté minimum respondentů).

Bytovou politiku města Veselí nad Moravou lze charakterizovat jako snahu co nejvíce z městského bytového fondu privatizovat. Přesto město v letech 2004 až 2010 nechalo

postavit pomocí státních a jiných dotací 135 sociálních bytů, 41 z nich je v bytovém domě na sídlišti Hutník. **Sestěhování sociálně slabších obyvatel na jedno místo se s odstupem času jeví jako chyba** a město se snaží vyjednat změnu podmínek udržitelnosti dotace tak, aby zde mohlo pronajímat byty i běžným nájemníkům. **Otázka, kolik sociálních bytů by si město mělo do budoucna nechat ve svém vlastnictví, zatím zůstává otevřená.** Kvalifikovanou studii na toto téma zatím město nemá k dispozici.

S tím souvisí i problém bezdomovectví na území města Veselí nad Moravou. Relativně **kvalifikovaný odhad (dle Charity a sociálního odboru) počtu osob bez střechy nad hlavou a osob žijících v nevyhovujícím bydlení je zhruba 80.** Osoby bez domova nemají ve Veselí nad Moravou prakticky žádnou možnost ubytování ani hygieny. Zřízení sociálních služeb pro tuto skupinu (je otázka zda by šlo o denní centrum, či o možnost ubytování) se jeví jako potřebné⁶⁵. Z rozhovorů s představiteli města vyplývá, že sami aktivně takové centrum nezřídí, ale podpořili by organizaci, která by jej spravovala (provoz centra by nesměl město finančně zatěžovat a zároveň by nesmělo ohrožovat jiné sociální skupiny). Je ale nutné zohlednit zkušenost místní Charity, která během minulé zimy připravila noclehárnu pro osoby bez domova, ale téměř nikdo ji nevyužil – viz podkapitola o bezdomovectví.

Zadluženost obyvatel vytipovaných lokalit je dalším palčivým problémem (dluhy uvádí nadpoloviční většina, 5 respondentů z ubytoven má zkušenosti i s exekucí). Co se týče dluhů na nájemném a službách v městských bytech, město se prostřednictvím správcovské firmy VESBYT snaží s dlužníky dohodnout splátkový kalendář. Vedoucí sociálního odboru ale upozorňuje, že se to v mnoha případech nedaří, neboť málokdo vydrží splácet pravidelně. Chybí zde pravidelná komunikace sociálního pracovníka s dlužníky, dluhové poradenství apod. Zároveň se jeví jako problém, na který upozorňuje sociální odbor, že úřad práce odmítá pomoci s úhradou nedoplatků na energiích formou mimořádné pomoci.

Z našeho šetření dále vyplývá, že **ve vytipovaných lokalitách nepůsobí žádní terénní pracovníci** (ani města, ani neziskových organizací). Jak upozorňují pracovníci Občanské poradny místní Charity, **lidé z lokalit ohrožených sociálním vyloučením se na ně obrací téměř výhradně, až když se tyto osoby dostanou do problémů.** Posunem směrem dopředu by také bylo včasější informování o vznikajících dluzích na nájemném a energiích (dosud až po třech měsících). Ve Veselí tak absentuje prevence a vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti. Zároveň ve Veselí chybí kvalifikovaná bezplatná právní poradna. Posílení role neziskových organizací na území města (včetně personálního posílení Občanské poradny), resp. v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením se jeví z našeho pohledu jako potřebná.

V rámci samotného bytového domu na Hutníku existuje plán na zřízení pozice správce či domovníka, který by v domě bydlel a staral by se o jeho provoz a bezproblémové soužití

⁶⁵ Zřízení sociální ubytovny pro osoby bez přístřeší figuruje na prvním místě Návrhu opatření v oblasti sociální péče v Analýze zdravotnictví a sociální péče VnM. Blíže viz: http://www.veseli-nad-moravou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=593029

s okolními obyvateli. V této souvislosti je vhodné zmínit, že během vlastních rozhovorů jsme se seznámili s obyvatelkou bytového domu na Hutníku, ženou, která dříve pracovala jako sociální pracovnice v Brně. Mezi ostatními obyvateli požívala respektu a sama mluvila o tom, že by ráda pracovala pro město jako sociální pracovnice (například ve školství), nicméně město na její nabídky nereaguje.

Všichni respondenti z Hutníku si stěžovali na **absenci laviček a odpočinkových míst pro své děti**. Město v tomto směru plánuje zřízení odpočinkových zón, ale až v návaznosti na rozšíření kamerového systému i na bytový dům na Hutníku. Zároveň je evidentní, že chybí širší nabídka volnočasových aktivit pro děti z bytového domu.

Shrneme-li výše zmíněné záležitosti, doporučili bychom několik oblastí intervence:

- zřízení správce v bytovém domě na Hutníku
- nastavení spolupráce (vytvoření pobídek) s neziskovými organizacemi, které by pracovaly přímo ve vytipovaných lokalitách
- podpora finanční gramotnosti, protidluhové a právní poradny
- rozšíření možnosti volnočasových aktivit pro děti a mládež (například příspěvkem na kroužky, rozšířením bezplatných aktivit)
- zřízení relaxačních zón u bytového domu na Hutníku
- podpora částečných úvazků pro matky s dětmi
- zřízení nízkoprahového kontaktního zařízení provozovaného soukromým (neziskovým) subjektem pro osoby bez domova, zřízení ubytovacích kapacit
- větší regulaci heren na území města
- zřízení pozice terénního pracovníka v rámci sociálního odboru města
- analýzu potřebnosti sociálního bydlení ve vlastnictví města

6. Zdroje dat:

Agentura pro sociální začleňování. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015.

Agentura pro sociální začleňování. Veselí nad Moravou. Dostupný z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/veseli-nad-moravou>

Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou. Dostupné z: <http://www.veseli-nad-moravou.dcp.cz/>

Český statistický úřad. Databáze demografických údajů za obce ČR.

Český statistický úřad. Demografická ročenka 2013.

Český statistický úřad. Míra nezaměstnanosti a počet uchazečů o práci.

Fraser, N. 2007. *European Journal of Political Theory*, vol. 6, no. 4.

MÚ Veselí nad Moravou. Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2012 - 2013. Dostupný z: http://www.veseli-nad-moravou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=596492

MÚ Veselí nad Moravou. Plán prevence kriminality ve Veselí nad Moravou na léta 2014 – 2015. Dostupný z: http://www.veseli-nad-moravou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=596492

MÚ Veselí nad Moravou. Pravidla pro uzavírání nájemních smluv k bytům ve vlastnictví města Veselí nad Moravou. Dostupný z: http://www.veseli-nad-moravou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=595716

MÚ Veselí nad Moravou. Katalog poskytovatelů sociálních služeb Veselí nad Moravou

MÚ Veselí nad Moravou. Katalog poskytovatelů sociálních služeb Jihomoravského kraje, 2013.

MÚ Veselí nad Moravou. Výroční zpráva Městské policie Veselí nad Moravou za rok 2013. Dostupný z: http://www.veseli-nad-moravou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18072&id_dokumenty=595429

MPSV. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

SLDB 2011

Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza školství

Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza zdravotnictví a sociální péče

Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou – Analýza stavebního vývoje

Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou - Analýza přímé podpory města sociální výstavbě

Strategický plán rozvoje města Veselí nad Moravou – Analýza vývoje zaměstnanosti.

Šimíková, I. Analýza databáze příjemců dávek hmotné nouze. Praha: VÚPSV, 2012.

Výroční zpráva za rok 2013. Charita ve Veselí nad Moravou. Dostupné z: <http://www.veselinm.charita.cz/res/data/001/000226.pdf?seek=1407484093>

Rozhovory s představiteli institucí města Veselí nad Moravou:

Rozhovor s místostarostou Veselí nad Moravou PhDr. Petrem Kolaříkem, PhD.

Rozhovor s ředitelem Služeb města Veselí nad Moravou Pavlem Boudou

Rozhovor se sociální kurátorkou městského úřadu ve Veselí nad Moravou Annou Spáčilovou

Rozhovor s místostarostou a předsedou správní rady VESBYTu JUDr., PhDr. Petrem Kolářem, PhD.

Rozhovor s velitelem městské policie str. Rostislavem Praxem

Rozhovor s vedoucím odboru majetku a investic Bc. Rostislavem Haničincem

Rozhovor se sociální pracovnící Charity ve Veselí nad Moravou Terezou Šašínkovou

Rozhovor s předsedkyní sociální a zdravotní komise Janou Žádníkovou

Rozhovor s osobami z vytipovaných lokalit (celkem 10): Hutník, Benátky, Chaloupky, Zarazice, ubytovna DAWID, ubytovna Kollárova, penzion Eva

Seznam tabulek a grafů uvedených v textu:

Tab. 1: Lokality a počet provedených dotazníkových šetření	10
Tab. 2: Počet domácností a věk všech osob starších 15 let	11
Tab. 3: Velikost domácností ve vytipovaných lokalitách	12
Tab. 4: Vzdelanostní struktura	12
Tab. 5: Dluhy na nájemném a energiích	14
Tab. 6: Výše ostatních dluhů ve zkoumaných lokalitách.....	15
Tab. 7: Vývoj míry nezaměstnanosti ve Veselí nad Moravou (k 1. 1. daného roku)	16
Tab. 8: Obyvatelé vytipovaných lokalit na trhu práce dle připsané etnicity	18
Tab. 9: Klienti řešení kurátorem z důvodu:	28
Tab. 10: Evidenční údaje o skupině a struktuře osob v péči kurátora pro mládež za rok 2012	28
Tab. 11: Evidenční údaje o skupině a struktuře osob v péči kurátora pro mládež za rok 2013	29
Tab. 12: Kriminalita (přečiny a zločiny) ve Veselí nad Moravou – evidence Policie ČR	31
Tab. 13: Přehled řešených přestupků Městskou policií Veselí nad Moravou	31
Tab. 14: Seznam provozoven s výherními automaty na území města Veselí nad Moravou	32
Tab. 15: Domovní a bytový fond města Veselí nad Moravou	34
Tab. 16: Právní důvod užívání bytu	37
Tab. 17: velikost bytů ve vytipovaných lokalitách	38
Tab. 18: Vybrané problémy spojené s užíváním bytů ve vytipovaných lokalitách	38
Tab. 19: Evidence osob v péči sociálního kurátora za roky 2012 a 2013	39
Tab. 20: Náklady na bydlení ve vytipovaných lokalitách celkem	40
Graf. 1: Pozice na trhu práce (všechny osoby v domácnostech starší 15 let)	17
Graf 2a: Výše dávek na bydlení ve vytipovaných lokalitách	20
Graf 2b: Výše dávek na bydlení ve vytipovaných lokalitách na osobu.....	
Graf 3: Které služby jsou pro občany Veselí nad Moravou těžko dostupné?	24
Graf 4: Navštěvují děti místní Dům dětí a mládeže?	24
Graf 5: Jaké oblasti by město Veselí nad Moravou mělo věnovat největší pozornost?	25

Graf 6: Oblasti, ve kterých by dotazovaní občané uvítali pomoc	25
---	-----------